

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HOMMEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTOR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

Hoffotograf L. Larsson foto.

OSCAR II

SVENSKA FLOTTANS HÖGSTE BEFÄLHAFVARE.

MED ANLEDNING AF H. M:TS 60-ÅRSJUBILEUM SOM SJÖOFFICER.

KONUNG OSCARS SEXTIOÅRSJUBILEUM SOM SJÖOFFICER.

ALLA FOSTERLÄNDSKT sinnade svenskar tänka i dessa dagar med den varmaste sympati och kärlek på sin ädle, af de politiska meningsskiljaktigheterna på vår halfö hårdt pröfvade monark. Men på samma gång vi in-tagits af djup medkänsla med hvad han känner af sorg öfver norrmännens hänsynslösa och rättsvidriga åtgärder till unionens sprängning, af harm öfver den kränkning, som tillfogats Sverige och unionskungen, ha vi imponerats af monarkens lugn och behärskning i den för en konung svåraste af situationer.

Och då han i dessa skickelsediga dagar jämväl firat sitt sextioårsjubileum som sjöofficer, har han från vår flottas såväl officerskår som manskap hyllats på det hjärtligaste, en hyllning, hvare legat ej blott en gård af beundran och vördnad för flottans högste chef, utan där-jämte ett uttryck för hvad hela vår maritima här känner af sann tillgifvenhet, af samhörighet med sin monark och med de hafombrusade kuster, som vår flotta satt som sin högsta plikt att värna.

Konung Oscar har städse, ända sedan sina barnaår, hyst den mest entusiastiska kärlek till hafvet. På hafvet har han grundlagt sin brinnande kärlek till Sverige, under manövrering på de fräsande böljeryggarne, i stormens dån, i dygnets växlande ljus på den gränsvida vattenytan har hans sinne utvecklats sin frimodighet, sin manlighet, och inför hafvets skönhet har hans poetiska fantasi tagit flykt och skapat den vackra diktcykeln "Ur svenska flottans minnen".

Redan vid elfva års ålder var den unge prinsen ute i skärgården för att deltaga i sjöbeväringens exercis, och två år senare inträdde han på allvar vid flottan, i det han som aktivt tjänstgörande kadett fick anträda en längre expedition i Östersjön.

Huru vår konung sedan genom sin intelligens, sina grundliga maritima studier och långväga expeditioner blef en af vår flottas främste sjöman, är här ej platsen att utförligt skildra. Blott det må som afslutning på dessa enkla minnesord till jubileet nämnas, att vårt sjöför-svar under konung Oscar II:s regering och tack vare hans initiativ och aldrig minskade kärlek till flottan nått en utveckling, som är för vårt lilla land betydande.

På jubileumsdagen i måndags uppvaktades h. m:t konungen af amiralitetet under anförande af statsrådet Palander och af generalitetet under anförande af statsrådet Virgin. Därjämte ägnades konungen på aftonen en synnerligen anslående och värdig hyllning af underbefäl och manskap vid härvarande flottstation. Kom-mendörkapten S. von Konow höll här med kraftig stämma ett högtidstal, hvare han erinrade om dagens betydelse samt framhöll konung Oscars kärlek till och initiativ för vår flotta. Efter talet höjdes ett lefve för konungen, åtföljdt af fanfarer och kungssången.

FÖRMÄLNINGEN I WINDSOR.

BRÖLLOPSHÖGTIDLIGHETERNA i Windsor under den sist förflutna veckan ha, som känt, präglats af en till det yttre osedvanlig prakt och till det inre motsvarats af den största hjärtlighet från det engelska furstehusets, från de otaliga gästernas och från befolkningens sida — allt tecken, som häntyda på en naturlig och allmän sympati för det unga fursteparet prins Gustaf Adolf och prinsessan Margareta.

Festligheternas rad inleddes dagen före bröllopsdagen med ett garden-party, till hvilket voro inbjudna 6,000 personer ur Londons högsta societeten.

Den ståtliga festen, som gynnades af ett varmt och soligt väder, ägde rum på gräsplannerna framför Windsorslottets östra terrass. Midtelpartiet upptogs af de kungliga tälten, främst af de indiska tält med silfverpelare, som af den nuvarande konungen hemförts från Indien, medan han var prins af Wales. I dessa tält gäfvos konungen och drottningen samt prins Gustaf Adolf och prinsessan Margareta en icke officiell kur för sina närmare vänner.

För öfrigt hade rader af stora tält, dekorerade med La-France-rosor, rests öfverallt. I alla dessa tält serverades förfriskningar åt gästerna. Servisen var af silfver. Åt de kungliga serverades på en guldservis. Detta garden-party var den största fest, som gifvits af konungen efter hans tronbestigning.

Själva bröllopsdagen ingick strålande klar och den lilla staden kring det mäktiga kungslottet erbjöd en hänförande anblick med dess blomsterprydda gator och i luften vajande flaggor och vimplar.

Vigseln försiggick i St. Georgskapellet, af hvilket vi i förra numret meddelade en afbildning tillika med åtskilliga andra Windsor-vyer. Koret var reserveradt för de kungliga herrskapen och konungens öfriga gäster, diplomatiska kåren och de officiellt inbjudna. Denna del af kapellet erbjöd en praktfull anblick, som nådde sin kulmen, då den kungliga processionen med konung Edvard och drottning Alexandra i spetsen inträdde.

Bruden var iklädd en strålande toalett af älfenbensfärgad satin med en spetsbesättning af högt värde, hvilken vi afbildade och närmare beskrefva längre fram i numret; Englands drottning bar en heliotropfärgad och vår svenska kronprinsessa en krämfärgad rob.

Ärkebiskopen af Canterbury förrättade vigseln efter engelska kyrkans ritual. Han framhöll i sitt tal till brud och brudgum de band, som förenade England och Sverige, och slutade med orden: "För bortåt 300 år sedan fogade konung Edvard af England Gustaf Adolfs stora namn till Rolfs och de andras, hvilkas banér hänga öfver kyrkans bänkar, och detta betraktades som ett särskildt bevis på hängifvenhet. Nu i dag knyta vi de starkaste band af alla."

Senare på eftermiddagen åkte det nygifta fursteparet från slottet i öppen vagn till stationen, därifrån de med tåget reste till Chester. Framkomna till Wavertons station i närheten af nämnda stad, mottogs de med blomsterhyllningar af traktens befolkning. Färden fortsattes sedan till Saigthon Grange, lady Grosvenors slott, hvarest första delen af smekmånaden tillbringas, innan fursteparet i början af juli styr kosan till prins Gustaf Adolfs hemland och hufvudsad.

KAN VÅRA ARBETERSKORS STÄLLNING FÖRBÄTTRAS? AF GERDA MEYERSSON.

II.

LÖNE- OCH ARBETSFÖRHÅLLANDEN I EN DEL YRKEN.

DÅ STOCKHOLM är den af Sveriges städer, där det största antalet kvinnliga arbetare finnes, och då min personliga erfarenhet om arbeterskornas ställning förnämligast är hämtad från Stockholm, komma de uppgifter jag här skall lämna egentligen mest att beröra hufvudstadens arbeterskors löne- och lefnadsförhållanden. Arbetslönerna i landsorten äro mången gång lägre än i Stockholm, men så äro också lefnadskostnaderna oftast billigare i landsorten än i hufvudstaden. I större landsortsstäder — Göteborg, Malmö, Norrköping — ställa sig arbetsprisen i de förnämsta industrierna ungefär lika med hufvudstadens, vid småfabrikerna, på syateljiererna o. d. betydligt lägre. I yllefabrikerna i Malmö ha vuxna arbeterskor en veckoförtjänst af 12—18 kronor, i Norrköpings yllefabriker 10—16 à 18 kronor. I Göteborgs bomullsspinnerier och väfverier förtjäna arbeterskorna i genomsnitt 9 kr. i veckan. Stockholms bomullsspinneri- och väfverietbolag betalar något högre arbetslöner, i genomsnitt 10 kr. i veckan till vuxna kvinnor. Minderåriga få på båda ställena i genomsnitt 7 kronor i veckoförtjänst.

Vid de större skofabriker förtjäna dugliga arbeterskor såväl i landsorten som i hufvudstaden 9—18 kr. i veckan, nåtlerskor hos skomakare i landsorten brukar ha en veckolön af 12 kronor.

I allmänhet är det nog så, att arbetslönerna såväl som arbetsförhållandena äro sämst i de speciellt kvinnliga yrkena och i fabriker, där man för en viss del af tillverkningen använder endast kvinnor.

Bland Stockholms arbeterskor äro sömmerskorna de flesta, beroende på den mängd olika slags sömnads-specialiteter, som finnas. Vi ha kappsömmerskan, som nästan mer än andra sömmerskor är beroende af säsongen. Den, som är skicklig i sitt yrke och arbetar i eller för en finare affär samt på stycklön, kan förtjäna 20—26 kr. i veckan, när det är säsong. Men på en hel del ateljer betalas i veckolön 8—12 kr. Mycket arbete från de större kappaffärerna lämnas ut till de s. k. "mellanhänderna", och de arbetslöner, dessa betala sina sömmerskor, äro mycket små. Flere månader af året, slutet af sommaren och början af nyåret, får det stora flertalet kappsömmerskor gå utan arbete, den bästa säsongen är mars—juni. Mellan säsongerna få de skickliga sömmerskorna sy lagerarbete och detta betalas naturligtvis mycket lägre än det beställda. Och inom intet yrke torde väl så mycket öfvertidsarbete förekomma som för kappsömmerskor, om inte möjligen för klädningssömmerskor och modister. Det finns kappsömmerskor, som under säsongen veckor igenom måste sy från kl. 7 à 8 f. m. till 10 på kvällen med endast 1 1/2 timmes middagsrast. Lördagskvällarna räcker arbetet till midnatt och däröfver. Naturligtvis bli de öfveranstängda.

Linnesömmerskornas arbete har betalats upprörande lågt. Nu ha visserligen priserna för finare arbete blifvit höjda, men om en linnesömmerska skall få någon förtjänst, måste hon utveckla en rastlös flit, sy från tidigt på morgonen till sent på kvällen året om. Många af dessa linnesömmerskor, som sy i sina hem, ha några flickor, som hjälpa dem, och dessa få naturligtvis icke mycket betaldt.

Nu finnes i Stockholm och äfven på andra orter rätt många af de större manufakturisterna

öppnade fabriker för tillverkning af enklare underkläder, mansarbetskläder, förkläden, blusar, barnkläder m. m. De arbetslöner sömmerskorna här få äro i regeln mycket låga. Veckoförtjänsten kan gå upp till 10 à 12, ja, 14 kr., men stycklönen är 1,40—1,50 dussinet för damlinnen, 1,25—3 kr. dussinet för enkla blusar, 1,50—2,50 dussinet för förkläden med ganska mycket arbete. Och för beställda klädningar af ylle med toder och garnityr får sömmerskan 1,50 för en blus och 1,50 à 1,75 för en kjol.

Tråden måste dessa fabriksömmerskor på många ställen själfva betala och samma är förhållandet med dem, som taga hem sömnad för bodar. Syfabrikerna anställa för det lättaste arbetet en hel del helt unga flickor, deras veckoförtjänst blir 3—4 kronor.

Så omtalar Socialdemokraten den 13 maj, att man vid en dylik syfabrik i Göteborg, där arbeterskorna förut haft veckolön 5—9 kr., ville införa stycklön, och att de arbetspriser, som erbjudits sömmerskorna, voro följande:

Byxor	per dussin:	1,20 och 1,44.
Kalsonger	"	0,60
Barnklädningar	per dussin	1,60
Skjortor	" "	0,70
Blusar	" "	0,80
Förkläden	" "	0,40

Att denna sömnad är af enklaste slag är ju klart, men hur sådana arbetspriser kunna erbjudas förefaller obegripligt. Att arbetet skall blifva väl utfördt, kan väl ingen begära.

I Stockholm finnas ett par större fabriker för tillverkning af kragar och manschetter. Veckoförtjänsten här är för maskinsömmerskor 8—10, högst 12 kr., för träcklerskor 6—9 kr. Arbetspriset för kragar är 12—30 öre dussinet, det högsta priset gäller extra beställningar, de lägre prisen lagerarbete, d. v. s. utan knapphål.

Snörlifssömmerskor betalas i allmänhet per styck. Högsta arbetspriset vid en större fabrik i Stockholm är 45 öre styck, sedan sänkes priset till 35, 29, 20, 16 och 14 öre, det lägsta priset är för en s. k. spens. Nybörjare få i veckolön 4—6 kronor.

Mössömmerskor förtjäna 8—11 kr. i veckan, vid stycklön ofta mer. Stråhattssömmerskor ha under säsongen god förtjänst, de skickliga 18—20 kr. i veckan, genomsnittsförtjänsten blir omkring 11—12 kr. Men stråhattfabriker äro stängda från medio af juni till in i oktober, under hvilken tid sömmerskorna få gå lediga eller söka annat arbete, hvilket ej alltid är lätt att få.

Klädningssömmerskor arbeta mycket på öfvertid. I enkla ateljer betalas 1 kr., 1,25, högst 1,50 per dag. I finare syateljier betalas 1,50—2,50 per dag, men vid stycklön, som brukas på flere ställen, blir förtjänsten mera ojämn. Lokalförhållandena på de många små syateljiererna i Stockholm äro mycket dåliga. Under brådsande säsong intages en mängd extra arbeterskor, för hvilka utrymme ej finnes, ventilationen är i allmänhet högst otillfredsställande, likaså belysningen och renhållningen äro vanligen under all kritik. På många syateljier finnes intet frukostrum, utan sömmerskorna få äta i skräprum eller förstugor, där det icke tillåtes att äta i arbetsrummet. För öfvertidsarbete betalas på bättre ställen 25 öre i timmen.

Rosett- och halsdukssömmerskor arbeta dels på fabriker, dels i sina hem. Deras genomsnittsförtjänst blir 8 à 9 kr. i veckan, men arbetstillgången är mycket ojämn.

Ännu många slag af sömmerskor finnes det. För dem alla är stillasittandet, den långa arbetstiden, det under säsongen rådande jäktet och nattvaket gemensamt och vållar de allra flesta öfveranstängning. De finare sömnads-

SALUS
Garanti **CACAO** *

I plomberade påsar
à 100 gr. 1/4 & 1/2 kg. *
Pris 35 öre pr kg.

Obs. noga garantimärket
"Sålus"
och blått värestreck.

Hultmans Fabriker
Malmö. Telefon 661.

yrkena, som fordra en viss grad af smak och intelligens, aflönas ju så pass väl, att sömmerskorna kunna bestå sig en någorlunda tillräcklig kost, men fabriks sömmerskorna, hvilkas arbete genom sin enförighet blir dubbelt trötande, fastän det icke fordrar någon egentlig skicklighet, äfvensom de sömmerskor, som sy på småateljéer, få för det mesta, om de äro hänvisade till att försörja sig själfva, föra ett ytterst försakande lif.

Af öfriga yrken, där kvinnor arbeta, äro *bokbinderi- och boktryckeriyrkena* bland de finaste och bästa. Båda gifva god förtjänst för kunniga arbeterskor. Lärötiden är lång, innan man får full lön — i bokbinderi 3 år, i boktryckeri 5 år. Men man börjar redan vid 14, 15 års ålder och redan vid 20 år kan en bokbinderska förtjäna 13, 14, en sätterska 18, 20 kr. i veckan. Bådas yrke, i synnerhet sätterskans, är dock ansträngande och hvem som hälst kan icke lära det. I *kartongfabrikerna*, där mest unga arbeterskor användas, blir veckoförtjänsten 4—7 kr.

Tobaksindustrien sysselsätter en hel del kvinnor. En skicklig cigarrmakarska kan förtjäna till 24 kronor i veckan, vanligast är dock en veckoförtjänst af 12—14 kronor. Striperskor ha 4—8 kronor.

Bryggeriarbeterskorna, hvilkas arbete består af tappning, korkning och sköljning af buteljer, ha goda inkomster, i det många af dem vid de större bryggerierna i Stockholm förtjäna 600—800 kronor om året. Arbetet är dock strängt, det börjar vintertiden kl. 6 och sommartiden redan kl. 5 f. m. På flere ställen arbetas det äfven om söndagsförmiddagarna. Förr voro bryggeriarbeterskorna i Stockholm uteslutande dalkullor, nu arbeta äfven andra kvinnor i bryggerierna.

I *trikåfabrikerna* sysselsätts många kvinnor, och arbetstillgången i detta yrke brukar vanligen vara god. Förtjänsten är 8—12 kr. i veckan, men prisen nedtryckas på många orter till följd af konkurrens med fängelsearbete.

I *konfekt-, marmelad- och karamellfabriker* är 6—9 kr. vanligaste veckoförtjänsten. Under hösten ha arbeterskorna här mycket öfverarbete — en arbetstid på 12 timmar och mer — men under årets första månader få de oftast gå lediga. Arbetet i dessa fabriker kan knappast betraktas som ett yrke, och detsamma kan nog gälla om en del af det arbete, som utföres i *tvål- och parfymfabrikerna*. Att fylla och korka parfymflaskor samt slå in tvålar är väl egentligen icke något arbete för unga friska flickor. Men vid jultiden arbetas det till sent på kvällarna och äfven om söndagarne med detta. Förtjänsten är 6—9 kr. i veckan.

Strykning är däremot ett arbete, som kan ge en kvinna med goda krafter bra förtjänst. Men yrket fordrar nog anlag, uthållighet och ordentlighet. De strykerskor, som äro anställda vid ångsyfabrikerna i Stockholm, förtjäna 18—20 kronor i veckan, när de äro vana. Vid mindre strykinrättningar blir förtjänsten 8—12 kr. i veckan.

Silfverpolering kan också gifva god förtjänst åt den, som är stark, flitig och öfvad i yrket. Det bästa och mest inbringande arbetet — som i de flesta fall också är det tyngsta — gifves nog åt manliga arbetare, men det finns silfverpolerskor, som vid god arbetstillgång förtjäna 20—30 kr. i veckan. Detta hör naturligtvis till undantagen och förutsätter mycket öfvertidsarbete. Vanligaste inkomsten på silfverpolering i verkstäder i Stockholm är 8—11 kr. i veckan.

I *kork- och vaddfabriker* arbeta en hel del kvinnor. Båda dessa yrken äro ganska hälsofarliga genom det fina dammet från vadden och korken, hvilket intränger i andningsorganen. Förtjänsten är 7—9 kr. i veckan, för korkskärerskor ofta något högre.

Äfven i *metall-, kapsyl-, glödlampsfabriker, elektriska utfabriker* och en hel del mindre industrier arbeta kvinnor, men de här anförda yrkena må vara tillräckliga för att gifva ett begrepp om löneförhållandena. I allmänhet är det svårt att få tillförlitliga uppgifter, då många arbeterskor blygas att erkänna, hur *litet* de förtjäna, under det andra med afsikt framhålla den lägsta lönesiffran.

Af fabriksägare och verkmästare får man oftast beredvilligt upplysningar, i det aflöningslistor framläggas. Men på många håll blir man afvisad, så snart man frågar efter arbetslönerna. I de yrken, där fackföreningar finnas, borde det vara lättast att få upplysningar, men icke heller från det hållet lämnar man dem gärna. Tvärtom.

Så vidt jag kan bedöma det, stödande mig utom på egna erfarenheter på en af dr. Johan Leffler 1897 utgifven skrift om arbeterskornas ställning, ha de stockholmsarbeterskor, som ha det bäst, 9—10 kronor i veckan att lefva af året om. En del särskildt gynnsamt ställda arbeterskor undantagas naturligtvis, då de utgöra ett försvinnande fåtal. Ett mycket stort antal arbeterskors veckoinkomst kan beräknas till mindre än 9, men mer än 7 kronor, d. v. s. de ha åtminstone 1 krona eller något mer om dagen att lefva af. Men ett icke ringa antal af Stockholms arbeterskor förtjäna mindre än 1 krona om dagen, och för dessa blir lifvet — om de äro hänvisade till att försörja sig själfva — en oafbruten kamp mot nöden.

Många af dessa sämst aflönade äro dock minderåriga, som ha hjälp af föräldrar och syskon, andra äro gamla och ha hjälp af vuxna barn eller af fattigvården.

Men icke ens för de bäst aflönade är det lätt att under de tider, då de äro friska och ha godt om arbete, kunna spara något till den tid, då det ej är säsong, då arbetsbrist inträder eller då de bli sjuka. Då stå de flesta snart utan medel. Å andra sidan måste man beundra den färdighet i att försaka och lefva på litet, som många arbeterskor äga. Frågar man dem, hur det går att få en veckoinkomst af 6—7 kronor att räcka till, så får man ofta det svaret, att det *måste* gå, och därför går det. Och hvad mer är, det går alltsom oftast med den underbaraste förnöjsamhet och godt humör.

Att den, som skall för ofvannämnda låga inkomst skaffa sig bostad, mat, kläder, tvätt m. m., måste försaka mycket af det, som af andra anses höra till lifvets nödort, är icke svårt att inse. Och att man med bästa vilja i världen icke kan få äta sig mätt hvar dag i veckan under dylika villkor är tämligen säkert.

Två kronor om dagen är enligt mitt förmenande den summa en ensamstående arbeterska, som ej skall fara alltför illa, behöfver för sina lefnadskostnader. I Stockholm åtminstone måste hon äfven med denna inkomst hushålla ytterst strängt, om hon skall kunna reda sig.

Den stora litterära pristäflingen för Iduns Romanbibliotek —

i hvilken ett pris af *femtusen (5,000) kronor* är utfast för en originalroman på svenska språket, med ett ämne och af en halt, som göra den tilltalande för en bildad och vidsträckt publik, samt till ett omfång af ungefär trehundra sidor vanlig bokoktav — nalkas nu sitt afgörande, i det samtliga täflande skrifter, enligt de i n:r 41 af Idun för i följd meddelade närmare bestämmelserna, skola vara insända till Iduns redaktion, Stockholm,

inom utgången af innevarande månad.

Med hvarje manuskript skall följa förseglad namnsedel, hvars konvolut förses med ett motto, hvilket äfven bör återfinnas å manuskriptet.

Sidentyger med Schweizerbroderi

till

Klädningar och blusar

sista nyhet i Japan Pongé å **kr. 3.10 & 4.70** pr meter. Levereras **tull- & portofritt** till privatpersoner.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co., Luzern S. 5. (Schweiz.)

NÄR SVENSKA FLAGGAN STRÖKS.

TILL EN SVENSK STUDENT.*

SÅ BLEF DET, min gosse, du och jag, som stodo de sista på skansen, när svenska flaggan en junidag sjönk sakta i aftonglansen.

Den sjönk som en vingskjuten fågel ned, föll dödstrött i veck tillhoppa — de färger, som ledt våra kämpande led till segrar mot halfva Europa.

Men minnet är till blott att spottas på och bragderna blott för att hånas — hvad som en gång vanns af den gula och blå, af den röda saklost skall rånas.

Den svenska flagga, som sjönk i dag, den ströks ej af fiendehänder i ärlig kamp, efter brinnande slag — nej, den ströks af vänner och fränder.

Den lämnades ut af vårt eget land — en duk och två färger bara! — och ingen lyfte sin knutna hand att dess slitna siden försvara.

Den ene satt liknöjd och öfvermått, den andre satt kall vid bordet, den tredje skrek blott på Norges rätt, men *Sveriges* fick aldrig ordet.

Så kom, att i flyende junidag den blef ifrån stängen struken vid trastens vemodigt djupa slag. den kära blågula duken.

DANIEL FALLSTRÖM.

* Med anledning af sin nyligen publicerade dikt "*Svenska lejon...*" har förf. från alla delar af landet mottagit talrika sympatiskrifvelser. En af dessa, från "en svensk student", har gifvit närmaste anledningen till följande gripande "framtidssyn", hvilken vi dock alla vilja hoppas aldrig må gå i uppfyllelse.

Red. af Idun.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

DAGBOKSBLAD.

1 maj 18 . . .

OSKRIFNA DAGBOKSBLAD! Ni kunna naturligtvis ej ana hvad er ägare nu skall fylla er med — det blir så olikt allt det ni äro vana att höra era förbrukade kamrater hviska om i långsamma stunder, alla de tankar, som förut kapslats in mellan era pärmor . . . Tankar, som dock emellanåt ha födts af den stackars vilsekomna gnistan, som tog fel om vägen och irrade ned i en juristsjäl i stället för att styra kosan till högre rymder, där hon fått generöst med utrymme och sluppit trängas med juridikens alla påfund och uppfinningar.

Så tåligt ni vänta, hvita blad. Det syns att ni känna till den kungliga svenska ämbetsmannalunken, som lär människor och ting tålmod. Men därför att jag ej vill, det ni skola beskylla er herre för att ha inledt er bekantskap med densamma, och därför att ni så gärna vilja höra, skall jag, så långt de svarta bokstäfverna förmå, berätta något. Kanske det bara är en dröm — i så fall vill jag ha den drömmen kvar, helt och fullt, så som jag känner den nu . . .

Kan det vara sant? Är jag inte en gammal man med grått hår? Och är inte hon en ung och fager kvinna, åt hvilken ingen vore god nog? Det är alltså denna lycka, som lär ha till princip att utan förskyllan och värdighet ramla ned på människors barn, som nu fallit på min lott. Visste jag blott, hvar de makter finnas, som ställt om detta, så skulle jag sända en tacksägelse dit, varmare och innehållsrikare än någon de förut fått. Men alltid kommer något dylikt fram till bestämmelseorten — jag sänder i väg den!

Skulle jag nu stå vid mitt lifs höjdpunkt? Ja, så är det väl, om inte morgondagen bryter in med dimma och köld i all den solljusa värme, som nu är lägrad öfver hela jorden. Har jag varit slagen med blindhet förut, eller hur kommer det sig, att allt nu är förändradt? Hvarför gå människor och längta efter det tusenåriga riket, när det finnes här på jorden? Räck ut handen endast — så har du det. Ja, ty själf har jag ju ingenting gjort för att min ljufva, lilla prinsessa skulle älska mig — af idel misströstan och brist på själförtroende räckte jag inte ens ut handen!

Jag undrar, om många män ha så ringa mod som jag. Gått nu i dessa långa dagar och nätter och sett ett par glänsande mörka ögon skymta öfverallt . . . i hvarenda laglunta jag tagit i ha de lyst fram. Spanat efter en smärt, mjuk kvinnogestalt hvarje minut jag gått på mina kära gamla gator. Gudskelof att hon älskar Stockholm lika fanatiskt som jag — det var visst det som först förde henne så nära mig — eller var det kanske det, att hon var så vacker?

Du, min dyrkade flicka! Det är för tusen orsakers skull du har blifvit mig så kär. En

liten gudinna är du i all din stolta kvinnlighet — enkel och förnäm, själfmedveten och ödmjuk. Allt detta var det, som kom dig att med lugn röst och klara, stora ögon fråga, om jag ville ha dig till hustru. Den frågan, som jag inte ens vågat förmå i mitt innersta, den kom du och riktade till mig! Gud välsigne dig! Och när jag i en förtviflan, som den paradisiska saligheten ej mäktade drifva på flykten, svarade med att framdraga allt det, som hindrat mig från att ställa frågan till dig — en sak som du rätteligen borde ha fordrat — då, svarade du att det just var för allt detta, som du älskade mig. Käraste min flicka, jag hyser ännu en svag misstanke om, att du ej var fullt sanningsenlig. Men ser du, det är också så svårt att tro, att mitt gråa hår skall vara det vackraste, att mina veck i pannan endast försköna mig, att mina motgångar och strider i denna vanskliga värld tändt en gloria kring mitt hufvud — och mycket annat att förtiga, som du i din offervilliga fantasi svepte omkring mig, för att jag skulle glömma, hur litet jag hade att bjuda dig till gengäld för din ungdoms och modiga kärleks gåfva.

Hur väl hon begrep komedien vid sammanträffandet — nåja, hon skulle ej vara så skarp-synt som hon är, om hon ej sett min beundran under hela denna tid. Och hennes spejande ögon, som alltid tycks ha haft mig till föremål, dem har ju jag å min sida också sett, fast jag med framgång inbillat mig, att denna syn endast varit en illusion. Hvad hjälper oss världs-lig visdom, när vi sakna . . . ja hvad? . . . kallas det kärlekens intuition? Alla höga makter vare lof och pris, för att hon dock hade den!

Längtar du efter reda i framställningen, dag-bok? Kom ihåg, att i dag får du ha öfver-seende — nu äro vi långt borta från protokoll och domstolsförhandlingar. Men jag bör kanske förklara uttrycket komedi. Saken var nämligen den, att första gången vi ordentligt träffades, skrinlade vi båda allt hvad det långa förspelet innehållit, vi låtsade, att det aldrig varit uppfördt, emedan vår s. k. stolthet förbjöd oss det. Den måtte emellertid inte ha varit af prima sort, inte ens sekunda, ty den gick ett tu tre sönder, och vi kände oss genomskådade. Det låg i öppen dag, att en viss ung dam i en häpnadsväckande mängd detaljer kände en viss herre, och denne herre glömde totalt att hålla inne med en massa iakttagelser, som skulle ha prydt sin plats i ett gymnasist-hjärta. — Jag tröstar mig med, att inför gud Eros äro vi gymnasister lite hvar.

— — — Kärlekens intuition! — en klang från en ny värld — ett dylikt ord har aldrig förr präntats ned i dig, gamla dagbok, och du sitter dock inne med åldern, räknar ditt ursprung från den stora tullstridens dar, då sida efter sida fylldes med maktlös indignation. Men med den erfarenhet du samlat bör du först, att din herre kommit in i en ny situation, en som han knappt kan fatta själf, emedan den är så olik allt som varit.

Hur är det möjligt, att hennes tankar och mina kunna följa samma linje? Jag är böjd att anse detta för ett lika stort underverk som de världsberömda sju. Själsfrändskap mellan två diametrala motsatser — ett ungt, lifsstrål-lande kvinnobarn och en gammal och trött politiker, som slagit pannan blodig mot de meterstjocka murar, hvaraf vårt ordnade samhälle är fullt.

Men så är det. Jag vet, att hvarenda min tanke har funnit resonans hos henne. Jag är en stor egoist, jag bryr mig ej om att undersöka, om också hennes tankar finna gensvar hos mig. — — —

Hvilken präktig hustru hon skall bli — en arbetskamrat, klok och tänkande i sin flam-

mande entusiasm, allvarlig och stilla i sin stora glädje. Faderns temperament går i förunderlig grad igen hos henne, hon är hans dotter i hvarje nerv. Hans blod, som var rödare och varmare än andras, färgadt som det var af hans lidelsefulla rättfärdighetskänsla, det rinner äfven i hennes ådror. Hvem kan väl tro om denna lilla kvinna, att hon vandrat långa vägar genom lagparagrafers riken, känner författningar och förhållanden tillräckligt för att kunna bedöma dem i alla fogar, och att hon "känner sig mest hemma hos justitieråd". — Ja, älskling, måtte du aldrig för en sekund känna dig annat än hemma hos mig. — — —

Det är visst så framtidens kvinnor skola vara. Hon är en af dem, som kommit i förväg, ett af dessa prof, som Vår Herre skickar, medan man väntar på det öfriga lagret. Men det är ju så, att till prof utväljes det finaste — ett lofligt affärsknep. Jag välsignar det-samma.

Hur tyst och stilla det är. Vårnatt och ljum luft. När jag ser ut, ligger Strandvägen öde, icke ens en spårvagn synes. Fartygens segel sticka upp ur en svag dimma, och Skansen förtonar i himmelens mörka skuggor. — Du underbara natt — du tillhör henne och mig. Säkert är ingen mer än vi båda så lycklig, att sömnen ej mäktar gripa fatt oss. Nu var jag visst för djärf, min älskade, när jag också talade å dina vägnar. Jag har blifvit öfvermodig — kanske lyckan har en sådan verkan på mig?

Nu måste jag tro profetior. Äfven hon mindes morgonen för mer än tjugu år sedan, när våra respektive fäder möttes på Centralstationen. Min far stoltserade med sin son, som i imperatorisk äregirighet kom från Uppsala med juris kandidatexamen öfverstånden. Hennes far höll på armen ett litet pyre, som i förtjusning viftade åt hela taget. — "Jag hoppas, att kandidaten inte är engagerad, för här står nu jag och väntar med en passande liten fästmö." — Det var med ett öfverlagset leende kandidaten besvarade skämtet. — "Han är litet högfärdig nu, men jag spår att pojken en vacker dag kommer och tackar för presenten," fortsatte så min far. Och så kunde jag ej låta bli att skratta högt.

Så var vårt första möte, och tjugu år skulle förflyta, innan ett nytt blef.

Hvad har lifvet varit under denna tid? En droppe af arbetets lidelse — en glimt af kärlek till mänskligheten. Jag kan ingen definition ge. Jag vet endast, att jag varit trött ibland, och att jag känt mig ensam. Dock har jag ju aldrig saknat den atmosfär af förstående, som, hur tunn den än är, likväl skänker trygghet och ro i striden. Skulle det verkligen vara så, att jag — omedvetet då — längtat efter kärlek och, därför att jag ingen erfarit, ej varit tillfreds? Skall kärleken ha mera rätt att benämnas det centrala än arbetet? Nej, det tror jag ej. Hur mycket jag än dyrkar dig, min ljufva, lilla flicka, så känner jag dock, att kärleken till mitt arbete har en i allo okränkbar plats. Dessutom, du käraste, som just för mitt arbetes skull säger dig älska mig, du blir aldrig en rival till det. — — Du ger mig allt med fulla händer, och lika strålande rik står du kvar ändå — till kommande dagar, dagar af möda och arbete — dagar, som du skall förgylla med dina ögons djupa glans.

Jag drömmer om framtiden lik en ung man med hvit mössa och segersällhet i blicken; jag glömmer att jag är gammal och har passerat den tid, då detta hade sitt berättigande. Men är jag då så gammal? Det måtte ha blifvit en fix idé hos mig, denna tro, att jag står redo att konkurrera med Methusalem. Den tanken

KAPPOR

tvättas eller färgas ytterst omsorgsfullt af **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.** Gör ett försök! Begär prisuppgift! Ombud i Stockholm: **Fröken Beda Johnson, Kungsgatan 9.**

föll mig aldrig in förut, men sedan jag gjorde hennes bekantskap, spökar den ständigt i hjärtan. Jag måste en gång för alla förvisa den därifrån — jag är ju ung, än dröjer det nästan ett decennium till de femtio åren, och innan dess hinner jag lägga mycken ära och härlighet för min älskades fötter. Och hvad hon kallar vid dessa namn, det hoppas jag också vinna.

I natt känner jag, som aldrig förut, lifvets egen, djupa ström i mina ådror. Därför samlas nu alla mina tankar till en önskan, som jag i ödmjukhet bär fram till lifvets makter: Låt mig få lefva och vara hos min älskade, gör ej tiden kort, och låt henne, som kommit till mig med lifvets fullhet, ren och fläckfri speglad i hela sitt väsen, slippa möta lidande och sorg!

Öde — eller hvad är ditt namn — hör min bön!

Nu börjar en stjärna tändas — först nu, så sent. Men kanske just därför är hennes sken så klart och stort.

Tack, du min älskade, du mitt lufs stjärna, som kom till slut. — —

EDVARD VIK.

UR EN GAMMAL SPANSK VISBOK. FÖR IDUN AF ANNA M. ROOS.

DET SPANSKA FOLKET, som i politiskt hänseende sett sin stormaktställning länge sedan försvinna, som i fråga om konst måste blicka sekler tillbaka för att finna sina mest lysande namn på det området, hade äfven i litterärt hänseende för några århundraden sedan en blomstringstid, jämförd med hvilken den nuvarande perioden förefaller tämligen matt. Det är ej blott de öfver hela världen berömda namnen Lope de Vega, Calderon, Cervantes, som skänka glans och lif åt den äldre spanska litteraturen. Samtidigt med dessa store författare och kanske än mer under de sekel, som föregingo deras uppträdande, ägde Spanien talrika diktare, hvilka alster än i dag kunna tjusa genom sin äktpoetiska känsla och sin behagfulla form.

En stor del af hvad i Spanien diktats under den period, som närmast föregår den nya tidens inbrott, finnes samladt i ett verk, som utgafs år 1511 under titeln "Cancionero general" ("Allmän visbok"). Denna den första af spanska antologier innehåller, jämte de dikter, som äro försedda med mer och mindre kända författarnamn, också en stor mängd anonyma. Och dessa äro ingalunda de minst intressanta ur såväl rent litterär som kulturhistorisk synpunkt.

Bland dessa dikter af namnlösa författare från tretton- och fjortonhundra-talen samt från femtonhundratalets första år är det åtskilliga, som tydligen äro diktade af kvinnor.

En sådan är denna vemodigt klingande lilla visa:

SORGENHET.

Grumlade bäckens böljor fara,
grumlade gå de, moder,
men de blifva väl åter klara . . .

Om min lyckas ström har grumlats
och upprörd sig ter,
om spillrorna af min glädje
däri jag drifva ser —
det kan ju hända det ändrar sig,
om tåligt jag bidar bara.
Grumlade bäckens böljor fara,
grumlade gå de, moder,
men de blifva väl åter klara . . .

Om hårdt mitt sinne tynges,
när jag minnes svunnen fröjd
och jämför därmed smärtan,
som nu mig håller böjd,
om, när jag ropar min älsklings namn,
blott suckande vindar mig svara —
grumlade bäckens böljor fara,
grumlade gå de, moder,
men de blifva väl åter klara.

En annan dikt, som i visboken har till öfverskrift "Romans", ger oss en inblick i ett annat kvinnohjärtas sorg. Den har diktats af en kvinna, som sett sin hjärtanskär dömas till det tunga ödet att, fastsmidd vid åran, ro en af de spanska krigsgalererna. Detta slags straff, som på senare tiden drabbat endast svåra förbrytare, var för några hundra år sedan en vanlig lott för krigsfångar, och äfven politiska förbrytare eller personer, som på ett eller annat sätt ådragit sig konungens misshag, kunde dömas därtill. Kejsar Karl V skickade, uppbragt öfver Frans I:s löftesbrott, till galererna de hofmän, som följt de små franska prinsarna, hvilka kejsaren fått som gisslan. — Han behöfver sålunda icke vara någon brottsling, den man, som en älskande kvinna här — med återhållen smärta — tillönskar en skymt af lindring i eländet:

I Spaniens stolta galerer
ack, låten ej årorerna gå!
Må min hjärtanskär, som bojor bär,
dock någon hvila få!

I vaggande, stolta galerer,
på fjärran, skumböljd våg,
som dragen nu hvar längtan,
hvar tanke i min håg,
o när, som nu, det blåser,
låt årorerna hvila då,
att min hjärtanskär, som bojor bär,
en stund dock hvila må!

O, kunde min eld dock värma
den brusande våg så kall.
O, kunde frosten mildras
utaf min kärleks svall!
O, flygen för vinden, galerer,
när I klyfven bölja blå,
att min hjärtanskär, som bojor bär,
må någon hvila få!

Jag ber till Gud, ni må ligga
i klippomslutet sund,
ligga att värna passagen
mot fienders förbund,
men att ingen fiendeflotta
till detta sund må nå,
att min hjärtanskär, som bojor bär,
må någon hvila få!

Jag ber till Gud, att när vintern
kommer med köld och fukt,
att då I mån gå till ankars
i någon fredlig bukt
och, utan storm och fason,
se'n åter till hamnen gå,
att min hjärtanskär, som bojor bär,
må någon hvila få.

I dikten "Riddaren" lära vi känna en kvinna af helt annat slag: en som med omedveten cynism berättar, att den älskade uteslutande genom gåfvor vunnit henne, och helt naivt kallar denna reella väg för "en ljuvfare väg" än den, som betecknas af suckar, serenader och ömm a biljetter.

Det bör anmärkas, att på den tid, då nedan stående dikt tillkom, var tjurfäktingen ännu icke ett yrke, utan en ridderlig idrott, hvarför den man, som i denna sång älskas och förbannas, ej är hvad vi kalla en toreador, men en kavaljer, som bland sina öfriga ridderliga färdigheter också räknar den att kunna med ett skickligt anbragt värjstyng fälla tjuren på arenan.

Å mor, den kavaljeren,
som stolt på arenan står
och dödar vilda tjuren,
men själf helt oskadd går,
nu redan många gånger
han gått mitt fönster förbi
och sett i mitt öga — bara
att själf han sedd må bli!
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

Han gett mig serenader —
men snärjd jag icke blef!
Han skref mig små biljetter,
men jag dem sönderref!
Han följde mig till kyrkan,
till bal han följde mig.
Dag och natt han mig följde
uppå hvarje stig.
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

I mina färger klädde
han sina pager små
på sätt som nu är brukligt:
med korta kappor på.
Aldrig såg jag någon
göra sig mer besvär!
Men inte alls han lyckades —
ty jag blef inte kär!
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

Då han så kylig fann mig,
försökte han annat sätt;
på ljuvfare vägar sökte
han hitta mitt hjärta rätt.
Han gaf mig vackra ringar
med rosenröd korall
och handskar och parfym
och smycken af kristall. —
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

Jag började att vekna
vid hans frikostighet;
snart jag honom älskade,
min mor, med kärlek het.
Jag började att älska,
att glömma började han!
Allt mera blef han kylig,
ju mer jag för honom brann.
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

Jag ville honom beveka —
den mödan jag kunnat slippa!
Hårdare var han
än den hårdaste klippan.
Förälskat sig han hade
i en annan med midja smal,
som efter första biljetten
gick med honom på bal!
Ve öfver honom, moder,
förbannelse och ve!

Nu, när han går till arenan,
allt ondt honom träffa må!
Må lanser för honom brista,
må dolken vilse gå!

När stoltast fram han stiger,
 må då han störta omkull!
 Må bort från festen han föras,
 släpad i svartan mull!
 Ve öfver honom, moder,
 förbannelse och ve!

Sorgerna alla hon glömmar,
 när drömmarna mot henne le.
 Har hon ej sett hvad hon drömmer,
 hon drömmer hvad hon vill se.

Ty sälla drömmar du skickar,
 o kärlek, till plågade hjärtan —
 gäldas den vakna smärtan
 med drömda kärleksblickar.

Den, hvilken hunger gnager
 under dagen tung och lång,
 mättas af dröm så fager
 om kvällen vid bäckens sång.

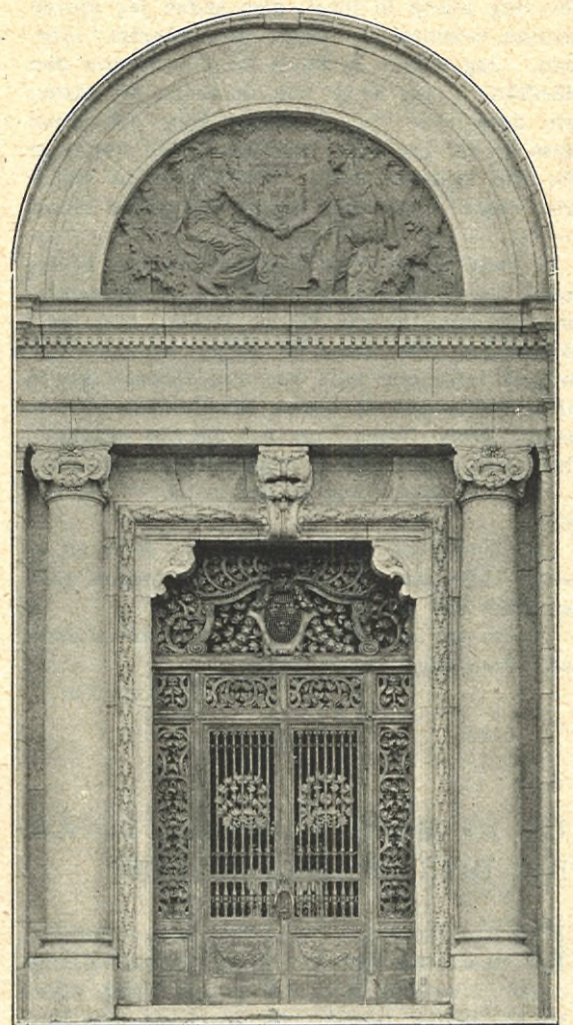
Till sist en liten visa, som i sin smäktande
 trånfullhet är ganska karaktäristisk för den
 äldre spanska lyriken. Den behöfver visser-
 ligen icke nödvändigt vara diktad af en kvinna
 därför att den handlar om en ung flickas dröm-
 merier, men där finns skäl för att antaga, att
 också denna visa har en kvinnlig författare.

DRÖMMAR.

Vid sorlande bäcken hvilas
 en flicka i vakna drömmar.
 Till vännen tanken ilar,
 och glädjen till hjärtat strömmar.

Halfårs- och kvartalsprenume-
 ranter

erinras värdsammast att i god tid till kvartalskiftet för-
 nya prenumerationen, så att intet afbrott må behöfva
 uppstå i tidningens regelbundna expedition.

DE I DAGARNE UPPSATTA BRONSPORTARNE
 TILL DET NYA RIKSDAGSHUSET. A. BLOM-
 BERG FOTO.

RIKSDAGSHUSETS NYA PORTAR.

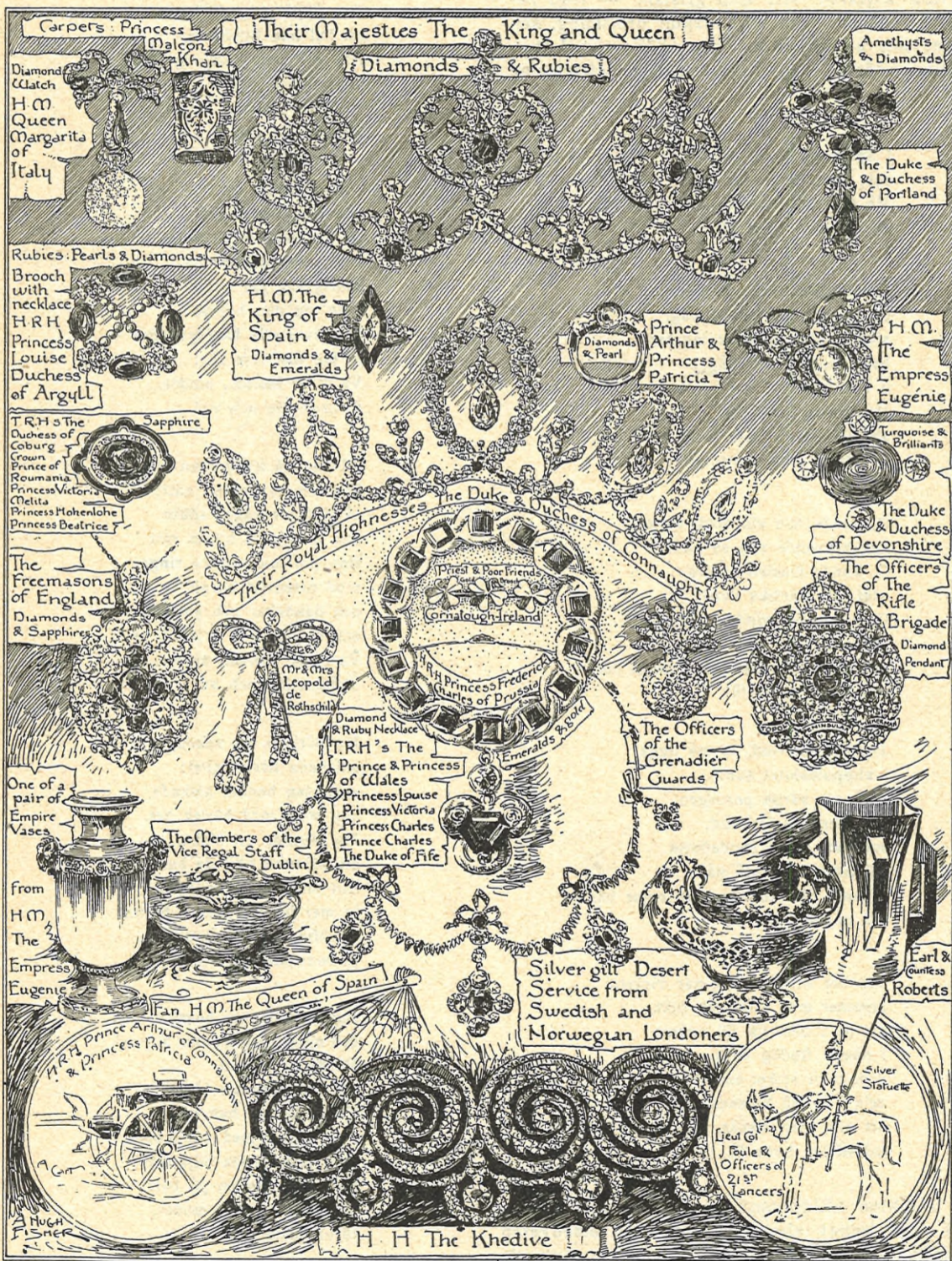
DE KONSTNÄRLIGT vackra bronsportar, som i dessa
 dagar insatts i nya riksdagshusets portal, och af
 hvilka vi här meddela en afbildning, äro på sätt och
 vis introduktionen till ett aldeles nytt skede i vårt
 politiska lif, i det de öppnats för den nu samlade »ur-
 timan», som har att fatta för Skandinavien fram-
 tid så viktiga beslut.

De nya portarna äro helt och hållet af brons och
 något enastående och storartadt inom gjutnings-
 branschen. Arbetet med desamma jämte infattningen
 har utförts af aktiebolaget Elmqvistska gjutningsme-
 toden, under fabrikschefen Herman Bergmans ledning,
 tidigare känd från Förenade konstgjuterierna.

Portarna äro utförda efter ritningar af riksdags-
 husets arkitekt Aron Johansson, och modellerna ha
 förfärdigats af bildhuggaren G. F. Norling. Sidopar-
 tierna bestå af en anordning af eklöf med i grenverket
 placerade tre kronor. Öfverstycket utgöres af en sköld,
 omslingrad af grenar och guirlander af eklöf. Själflva
 dörren utvisar ett smakfullt guirlandparti inom listverk,
 det öfre partiet utgöres af ett gallerverk med krans af
 lager. Porthandtaget, äfven det utvisande eklöfmotiv,
 är ett litet konstverk för sig.

PRINSESSAN MARGARETAS BRUD-
 KLÄDNING.

PRINSESSAN MARGARETA lär vara den första
 engelska prinsessa, som har låtit sy sin brudkläd-
 ning i Paris. Det var icke utan, att de besvikna Lon-
 donateljerna i en och annan tidning läto förstå sitt
 missnöje därmed. Men prinsessan, som är en varm
 beundrarinna af irländskt handarbete och isynnerhet
 af irländsk spetsknyplingskonst, har — om måhända
 omedvetet — förstätt att med ens tillfredsställa de
 missbelåtna. Brudklädningen var nämligen helt öfver-
 täckt af de mest charmanta Carrickmacross-spetsar,
 en synnerligen artistisk sammansättning af madonna-
 liljor, älggräs och hvitklöfver. Själflva klädningen är
 af mjukt, vitt siden, fallande bestående af spetsar, var
 öfverst kantad med orangeblommor och föll i långa,
 djupa veck ned öfver klädningen och släpet. Äfven
 brudnäsduken och prinsessans solfjäder voro uteslu-
 tande sammansatta af spetsar, samtliga en present af
 prinsessans vänner i Irland.

PRINSESSAN MARGARETAS BRÖLLOPPSPRESENTER. EFRER EN SKISS I EN ENGELSK TIDNING,
 TAGEN VID DERAS UTSTÄLLNING I EN AF DE STORA MOTTAGNINGSSALONGERNA
 Å CLARENCE HOUSE.

DET NYFÖRMÄLDA FURSTEPARET JÄMTE DE FYRA BRUDTÄRNORNA. DE SENARE ÄRO, FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: PRINCESSORNA ENA AF BATTENBERG, BEATRICE AF SAXEN-COBURG OCH PATRICIA AF CONNAUGHT. VID PRINCESSAN MARGARETAS FÖTTER PRINCESSAN MARY AF WALES. W. & D. DOWNEY, LONDON, FOTO.

VÅRA BRÖLLOPSBILDER.

DEN HÄR OFVAN meddelade charmanta grupp bilden af det nyförmälda fursteparet, prins Gustaf Adolf och prinsessan Margareta, samt brudtärnorna är tagen af den engelska hoffotografirnan W. & D. Downey och har ställts till vår disposition genom ett af våra journalistiska ombud i London. En beskrifning öfver den utsökt vackra brudräkten återfinnes å näst föregående sida.

Dessutom mötas våra läsare af tre originalteckningar från förmälningshögtidigheterna, näm-

ligen af prins Gustaf Adolfs ankomst till och mottagande vid Victoriastationen, den lysande trädgårdsfesten i Windsor och vigselceremonien i det härliga St. Georgskapellet — samtliga utförda på vårt uppdrag af artisten John Beer.

Om någon tilläfvventyrs skulle finna, att teckningarna bära spår af hastverk, har det sin förklaring i den ytterst knappa tid, som stått till konstnärens förfogande och de på grund af distanser och lokaliteter ytterst prekära förhållanden, under hvilka arbetet måst utföras.

Emellertid kan artistens så raskt åstadkomna arbete ej fränkännas en viss impressioni-

stisk schwung, hvilket ofta är förenligare med verklighetsintrycket, än en omsorgsfullt utarbetad detaljteckning, hvarjämte det ger en fullt vederhäftig ögonvittnets tolkning af festligheternas gång.

Vi hoppas därför, att våra läsare skola hålla såväl artisten som oss räkning för det åstadkomna resultatet. Iduns publik erhåller nämligen dessa illustrationer *samtidigt* som de stora engelska illustrerade veckotidningarna gifva sina läsare del af högtidigheterna.

FRÅN BRÖLLOPSHÖGTIDLIGHETERNA I LONDON. PRINS GUSTAF ADOLFS ANKOMST TILL VICTORIASTATIONEN. I FÖRGRUNDEN: PRINS GUSTAF ADOLF, HERTIGEN AF CONNAUGHT OCH SVENSKA MINISTERN FRIH. BILDT. TECKNING FÖR IDUN AF J. BEER.

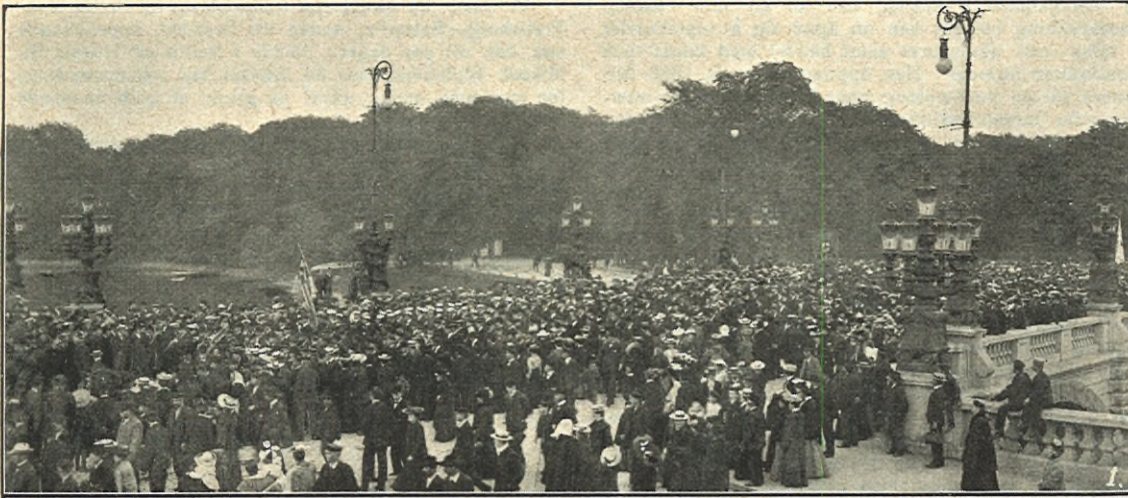
FRÅN BRÖLLOPSHÖGTIDLIGHETERNA I LONDON. GARDEN PARTY I WINDSOR. 1. DE KUNGLIGAS ANKOMST. I FÖRGRUNDEN KONUNG EDVARD, FÖRANDE SVENSKA KRONPRINSESSAN, OCH KRONPRINS GUSTAF, FÖRANDE ENGELSKA DROTNINGEN. 2. KONUNG EDVARD MOTTAGER ORIENTALISKA MONARKER. 3. PRINSESSAN MARGARETÅ UNDER MOTTAGNINGEN I PARKEN. TECKNING FÖR IDUN AF J. BEER.

FRÅN BRÖLLOPSHÖGTIDLIGHETERNA I LONDON. VIGSELCEREMONIEN I ST. GEORGSKAPELLET. BRÖLLOPSMARSCHEN SPELAS.
TECKNING FÖR IDUN AF J. BEER.

VIGSELAKTEN MELLAN TYSKE KRONPRINSEN OCH HERTIGINNAN CECILIA AF MECKLENBURG-SCHWERIN I KUNGL. SLOTTSKAPELLET I BERLIN. TECKNING AF W. PAPE. NÄRMAST BAKOM FRÄMSTA LEDET MED KEJSAREN, KEJSARINNAN OCH BRUDENS MOR SYNES KRONPRINS GUSTAF AF SVERIGE.

KONUNGAYHLLNINGEN I GÖTEBORG PÅ BRÖLLOPSDAGEN DEN 15 DENNES. OLGA RINMAN FOTO. 1. FESTTÅGET PASSERAR KUNGSPORTSBRON. 2. DEFILERINGEN Å SÖDRA HAMNKANALEN.

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN KUNGAYHLLNING i Göteborg är att inregistrera bland de många sympatiuttalanden till konungen, som den senaste tiden gjorts från alla delar af vårt land med anledning af norrmännens egenmäktiga utbrytning ur unionen.

Det var Göteborgs alla idrottsmän, som anordnat densamma dels för att bringa konungen sin hyllning, dels och för att uttrycka sin glädje öfver det unga fursteparrets i England förening.

Vi meddela här ett par bilder från hyllningen, hvilken försiggick både till lands och till sjöss, i det äfven roddklubbens medlemmar deltog medels rodd af sina båtar i hamnkanalen.

SKARABORGS LÄNS industri- och slöjdställning i Skara, som pågår 16 juni—2 juli, öppnades med invigningstal af landshöfding Sjöcrona, som uttryckte den förhoppningen att utställningen måtte lända till gagn för hembygden och därigenom äfven för fosterlandet. Utställningen är inrymd i elementarläroverket samt en särskild hall. Den omfattar 1,345 nummer fabriksalster, alster af handverk samt af hem- och skolslöjd. Samtidigt öppnades i Botaniska trädgården Skaraborgs läns hushållningssällskaps tjuguförsta landtbruksmöte af mötets ordförande, godsägaren greve G. Hamilton.

Till konungen, som särskildt hyllades med festtåg, hurrarop, fanfärer och musik, afsändes följande telegram:

Skaraborgs läns hushållningssällskap jämte tusentals svenske män och kvinnor samlade vid landtbruksmöte och industriutställning frambära härigenom uttryck af djup vördnad, tillgifvenhet och innerligt deltagande i glädjen öfver den höge sonsonens förmåning. Med fast trohet, mod och förtröstan vilja vi såsom förfädrarn följa och stödja vår konung.

Sjöcrona. Hamilton.
Juhlin.

MARIA SKRÖDER †. Helt nyligen afled i hufvudstaden i den höga åldern af 89 år änkefru Maria Skröder, äldsta medlem af den gamla och välkända, vidt förgrenade värmlandssläkten med samma namn.

Den aflidna var gift med disponenten och bruksförvaltaren vid Korsnäs sågverk, Chr. N. Skröder, en inom stora kretsar bekant och värderad man, bördig

från Arvikatrakten, och hvilken afled 1879. Änkefru Skröder var född Traung, äfven denna släkt af gammalt värmlandiskt ursprung.

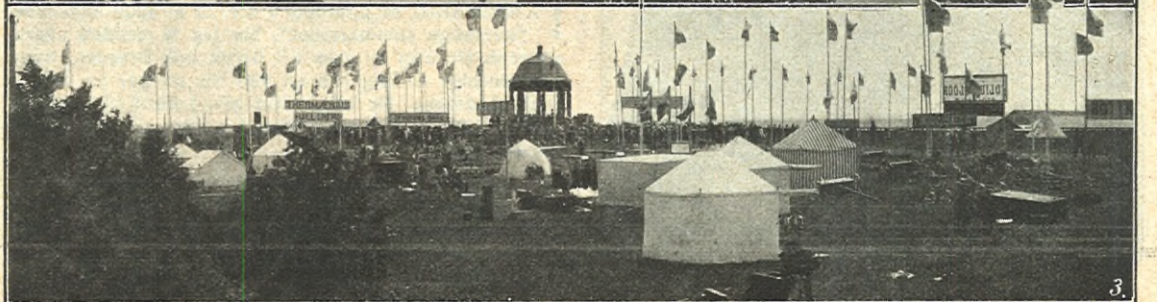
Närmast sörjes den aflidna af dotter, fru Kerstin Linton, bosatt i Göteborg, af fru Ejvor Skröder, änka efter den aflidnas son, grosshandlaren Gösta Skröder, samt af barn efter en aflidna dotter, fru Märta Herzman i Göteborg.

Fru Skröder, som ända till för kort tid sedan behöll en för sina höga årförunderlig andens och kroppens spänstighet och intresserad följde dagens stora frågor, efterlämnar minnet af en synnerligen arbetsam och duktig kvinna, godhjärtad och hjälpsam i alla skiften. Hon var en af dessa kvinnor, för hvilka hem, man och barn äro allt, och på senare år var det hennes stora glädje, när vid högtidliga tillfällen släkten från när och fjärran strömmade till hennes hem, där den vördnadsvärda åldringen var medelpunkten.

MARIA SKRÖDER.

När nu därför den gamla gick bort, var det en synnerligen talrik skara släktingar och vänner, som stodo sörjande vid hennes bår. Jordfästningen ägde rum i Stockholm, hvarefter grafsetsättningen försiggick i familjegraven i Värmland, på den naturskönt belägna Stafnäs kyrkogård vid Glafsforden under en stämmingsfull högtidlighet, som bevistades af hela trakten's befolkning samt många representanter för den stora släkten.

FRÅN UTSTÄLLNINGARNA I SKARA. ANDER FOTO. 1. INDUSTRIUTSTÄLLNINGEN. 2. HYLLNINGEN FÖR KONUNGEN VID UTSTÄLLNINGENS ÖPPNANDE. 3. LANDTBRUKSUTSTÄLLNINGEN.

SJUTTIO ÅR fyllde den 18 dennes den bekante hofkonsthandlaren *Theodor Blanch* härstades, af hvilken anledning vi i dagens nummer meddela hans porträtt jämte några biografiska data.

THEODOR BLANCH.

Född i Berlin den 18 juni 1835, studerade han redan såsom helt ung hotell- och restaurangfacket i Tyskland, Frankrike och England, så att han, vid 20 års ålder öfverflyttad till Sverige, genast efter ditkomsten fick förtroendet att förestå Børsrestauranten i Göteborg. Efter några därpå följande års anställning i Stockholm öfvertog han Jönköpings nya hotell och samtidigt därmed Hallsbergs järnvägshotell, hvilka han innehade i fem år. Genom den utmärkte regien, hvarmed han under dessa år bragte upp Jönköpings hotell till ett af de mest ansedda och eftersökta i vårt land, dokumenterade han sig såsom en mycket framstående fackman. Efter att därpå i cirka två år ha innehaft Operakällaren i Stockholm, öppnade han på sommaren 1868 det för sin tid ovanligt storslagna och elegant inredda Blanchs kafé, som ännu under samma namn, men i förändrad gestalt finnes kvar. Det luxuösa och komfortabla i kaféets inredning, med dess förgyllningar å väggar och tak, dess glänsande spegelytor och blixtrande kristallkronor, väckte publikens öfverraskning och förtjusning, hvartill kom att serveringen besörjdes af kypare i full dress — frack och hvit halsduk — en dittills osedd uppmärksamhet, som i hög grad tilltalade och smickrade publiken. Det var en fullkomligt ny ära i Stockholms kafé- och utelife, som inleddes med tillkomsten af Blanchs kafé.

Icke utan tvekan, men därvid påverkad af ingen mindre än h. m. konungen själf, öfverflyttade hr Blanch 1873 för en tid sin hufvudsakliga verksamhet till Wien — det var under den där då pågående världsutställningen — och han gjorde det så väl rustad, att den svenska restaurant han där inom utställningens område öppnade tillerkändes första priset i den täflan mellan 72 restauranter från skilda länder i världen — bland dem öfver de vida omtalade Frères Provençaux i Paris — som där ägde rum. Han blef nu med ens en berömd man på sitt område, utnämndes till både svensk och österrikisk-ungersk hofleverantör och dekorades med Vasoorden — den första restauratör i Sverige med en ordensutmärkelse.

I en sida om sida med Blanchs kafé uppförd byggnad lät hr Blanch 1879 inreda en synnerligt smakfullt utstyrd liten teater, ett verkligt mästestycke af stilfull och intagande arkitektur, som uppläts till representationer af franska och danska skådespelaresällskap, för populärvetenskapliga föreläsningar, kammarmusiksoaréer m. m.

Emellertid hade hr Blanch 1881, på grund af ett tidigare gifvet löfte, öfverlämnat Blanchs kafé till en

sin medhjälpare i affären, och för att finna behöflig sysselsättning började han nu ägna sig åt utställandet af taflor och skulpturer samt handel med konst- och konstindustriföremål. Han öppnade sålunda 1883 den dåmera till en konstsalong omändrade teatern för internationella tafvelutställningar, å hvilka han lätit den svenska allmänheten göra bekantskap med sådana storerheter på konstens område som t. ex. Makart, Munkaczy, Neuville, Meissonnier, Corot, Rosa Bonheur — för att nu nämna blott några få af den mängd berömda konstnärer, som där varit representerade. Det var också i hr Blanchs konstsalong som »opponenterna» hade sina första utställningar, likasom ock Konstnärsförbundet, och därigenom kommo i tillfälle att visa allmänheten sin uppfattning af konsten, sina idéer och sin smakriktning, hvilka sedermera som bekant varit så befruktande och befrämjande för vår inhemska konst.

Hr Blanch, som 1883 utnämndes till hofkonsthandlare och 1892 erhöi medaljen »Literis et artibus», har som känt är sedan många år tillbaka i annan välbelägen lokal vid Kungsträdgården fortsatt att idka konsthandel i förening med permanent utställning af in- och utländska mästares taflor, och den kraft och vigör han fortfarande, trots de 70 åren, besitter, låta hoppas att han ännu länge skall kunna fortfara med denna sin gagnande verksamhet.

EXCELLENSEN HENRIK ÅKERMAN. †. Från Paris ingick för några dagar sedan underrättelsen, att svensk-norske ministern därstades, Henrik Åkerman, aflidit. Hans diplomatiska karriär började 1865, då han, 25-årig, blef legationssekreterare i Berlin. Sedermera har han beklädt ministerposterna som de förenade rikenas sändebud i Madrid, Wien, London och från 1899 i Paris.

Vi hänvisa i öfrigt till Idun n:r 24 för år 1900, hvarest återfinnes porträtt såväl af excellensen Åkerman som af hans friherrinna, Louise Åkerman, tillika med en afbildning af och en skildring från vårt ministherhotell i den franska hufvudstaden.

HENRI POINCARÉ, en af samtidens främste matematiker, professor i celest mekanik vid Sorbonne i Paris, har under de sistförflutna dagarna besökt Stockholm, hvarvid han å Stockholms högskola hållit ett matematiskt föredrag. Det var Henri Poincaré's arbeten öfver de så kallade automorfa funktionerna, som först gjorde hans namn berömt. De äro nedlagda i fem stora afhandlingar i de första banden af vår svenska tidskrift »Acta Mathematica», och Poincaré blef genom desamma på en gång en af alla tiders främsta matematiker. Hans produktivitet har sedan varit ovanligt rik och omfattar redan mer än 277 olika böcker och afhandlingar. Hans mest bekanta arbete torde vara »Sur le problème des trois corps et les équations de la dynamique», hvilket framkallades af samt belönades med det matematiska pris, som konung Oscar på sin 60-årsdag utdelade. Han har i detta arbete med djupaste originalitet samt genomträngande skarpsinne öppnat nya, förut obrutna vägar för himmelens mekanik, och den teoretiska astronomien har efter Laplace intet större namn än hans.

Bland allmänheten har han på senare tider blifvit bekant och beundrad genom sina båda halfpopulära böcker »La valeur de la science» och »La science et l'hypothèse», af hvilka utdrag publicerats äfven i svenska tidningar.

FYRA GENERATIONER. I dagarne firades i Linköping en familjefest, då änkefru *Sofie Bagge*, född Westfeldt, ingick i sitt 91 lefnadsår. Vid full vigör till alla sina själsförmögenheter tager hon ännu med stort intresse del i dagens frågor. Vår grupp bild här invid framställer henne med 3 generationer barn, barnbarn och barnbarns barn: kaptan Gustaf Bagge, gift med Jeanne du Wochel, deras dotter Jeanne, gift med Sveriges landtbrukskonsulent i England ingenjör Fred. Bagge, samt deras lille son, Jaques Coco kallad.

DAMERNAS SOMMARRESOR.

I.

IANLEDNING af uppropet i n:r 23 af Idun angående »kvinnliga sommarresor», ber jag få meddela några erfarenheter från en resa till Berlin och Dresden, hvilken företogs af mig och en vän för ett par år sedan. Omkostnaderna för hela resan gingo blott till ungefär 200 kr. då vi tillbragte nära 4 veckor på ett mycket angenämt sätt.

Tur och retur till Berlin	kr. 60.
Biljett till och från Dresden	» 15.
Inackordering i Dresden för tre veckor (deladt rum)	» 75.
Utfärder	» 10.
Operabesök och utställningar	» 15.
Drickspengar och transport af saker	» 12.
Vistelse i Berlin 9 dagar	» 20.

Kr. 207.

Vi reste då direkt (på tredje kläss) till Berlin öfver Trelleborg—Sassnitz, sedan till Dresden, uppehållande oss där ett par dagar. Bodde i Berlin på Hospiz St. Mikael, Wilhelmstrasse 34, hvilket kan rekommenderas för ensamma damer, såväl på grund af godt anseende som prisbillighet.

I Dresden bodde vi i familjepensionat, hvaraf finnes en mängd att välja på. Förutom allt som finnes i staden, tafvelgallerier, skulpturer, samlingar af alla slag samt den härliga operan gifves tillfälle till trefliga utfärder: Loschwitz, Moritzburg, Sachsiska Schweiz, Meissen, hvilka utfärder kunna ske med båt eller tåg på en half dag till ringa kostnad.

Detta är en tur väl värd att göra och kan som sagt ställas mycket billig. Naturligtvis får man beräkna mera, om man vill göra uppköp, hvilket är mycket frestande. Den angenämaste tiden är september månad. Detta är nu ett förslag af

Resvan.

II.

In:r 23 af eder ärade tidning har »Reslysten» framställt en önskan om några upplysningar bl. a. Berlin som sommarvistelse.

För min del finner jag knappt någon nordeuropeisk stad så tilltalande som Berlin för den, som är bortskämd med Stockholm, ej ens Köpenhamn. Berlinarne äro vänliga och de ega ett gemyt, som värmer oss iskalla nordbor.

Uppassningen på restauranter och kaféer är bättre än förr och kyparne tacka höfligt till och med för 5 pfennig, ehuru ju 10 pf. är det vanliga som drickspengar. Hvad billigheten beträffar är Berlin så lyckligt lottadt, att en stockholmare rent af inbespar respengarne om han vistas där en månad. Se här några exempel tagna ur högen. Upprepade gånger har jag bott på ett privathotell (»Epha») n:r 119 och 120 Leipzigerstrasse, helt nära Friedrichstrasse, således i centrum af staden. För ett vackert rum har jag aldrig betalat mer än 1,50 Mark om dagen (— 1.35 kr.). För två blir det naturligen billigare än för en person. Man åtnjuter här det vänligaste bemötande, är fri från portier och öfverflödig betjäning m. m. Om man så önskar, kan man äta på stället, hvilket är bekvämt åtminstone hvad frukosten beträffar.

Eljes kan man för måttligt pris få sitt liffsuppälle på en mängd lokaler. Frukost äter man gärna på Café Bauer, utmärkt och ej värst dyrt, 20 pf. för ett glas té t. ex. I Wilhelmshallen vid Unter den Linden får man förträffliga middagar med 4 rätter för 1 Mark. Och längs Friedrichstrasse är det fullt med öl-palats, där middag serveras till samma pris. På några ställen äter man till och med för 75 pf. Och det kött man äter har intet gemensamt med våra uthungrade kalfvar och dragoxar. Kvällen kan man äta ute i de många förstäderna eller ölparkerna, dit man kommer med »elektriska» för 10 pf., hur lång vägen än är. I samband härmed vill jag nämna, att man i droskor och automobiler färdas snabbt och billigt.

Och allt hvad man har att se sedan! Museerna Zoolog-Garten, arsenalen, omgifningarna med den ståt-

ÄNKEFRU SOFIE BAGGE PÅ 90-ÅRS DAGEN MED BARN, BARNBARN OCH BARNBARNSBARN.
SW. SWENSSON FOTO.

HENRI POINCARÉ, DEN RYKTBARE FRANSKE MATEMATIKERN SOM I DAGARNE GÄSTAT VÅRT LAND.

liga Thiergarten i spetsen. Och så det trefliga Charlottenburg, den stora förstaden, där man också kan äta middag för otroligt billigt pris, t. ex. på Victoriakafé vid "elektriskas" stråkväg. Jag vågar ej inlåta mig på de större utflykterna, till Potsdam, Herleusee o. s. v., ty det skulle taga för stort utrymme i anspråk. Men ett råd vill jag gifva. Besöker man populära platser en söndag, bör man akta sig att fara hem för sent, ty då kan man råka i slagsmål om att få plats i vagnarne eller också få stanna kvar på platsen.

Och köp, snälla "Reslysten", den lilla boken (20 pf.) med förteckning på massan af Berlins spårvägsförbindelser (aldrig mer än 10 pf.) och kom sedan och säg, att man ej för måttligt pris kan roa sig i den ståtliga kejsarstaden.

Resan tur- och retur i tredje klass kostar som bekant 60 kr. öfver Trelleborg och biljetten räcker 45 dagar.
H. G. S—m.

I VINDSKUPAN. SKISS FÖR IDUN AF SOPHIE LINGE.

H VEM HAR EJ i sina gömmor några gamla, gulnade papper, som man ej nänts förstöra för de minnen de bära på?

För hvarje annan, som ej kan läsa den osynliga skrift, som gör dem så dyrbara för oss själfva, kunna de synas som bagateller, ja, rent af barnsliga, och blott värda, att vid någon städning kastas i skräpvrån, då de i själfva verket äro heliga för oss och oersättliga såsom erinringar om ett förflutet skede af vårt lif.

Några krumelurer tecknade af ett barns hand, ett par sneda rader skrifna med en åldrings osäkra, darrande handstil, eller kanske en liten biljett, ännu efter årtionden sorgfälligt förvarad undan profana blickar. Det är något rörande i en sådan samling, och säkert kan ingen öppna den gömma, där de förvaras, utan en viss andaktsfull känsla, snarlik den man erfar framför den grafkulle, som gömmer stoftet af en kär anhörig. Eller kanske snarare som när man öppnar locket på en potpurrikruka och andas in doften af de rosor, som en gång, långt tillbaka, blommade i ens trädgård.

Åtminstone var det med en sådan förnimmelse, jag en dag bland mina andra minnen fann en bit papper, på hvilket följande verser voro nedskrifna med blyerts:

I VINDSKUPAN.

Min värld är min. Så långt mitt öga kan nå utöfver stad och land, där hafvet strandens stenar sköljer med glitterguld i solens brand; där fjärrblå skogar med sitt dunkel mot himlen teckna taggig rand.

Min värld är min. Och intet skymmer, här uppifrån dess ljusa sfär. Jag ser hur telefonen spinner sitt gyllne nät, än här, än där, men hvarje budskap, som den bringar här, ohördt utaf mig, förklingar.

Min värld är min. Hit gatans buller kan icke nå, ej rösters ljud. Du ensam är; kan någon säga. Jag ensam? Nej, jag har min Gud och allt hvad han mig täckes gifva, mer än jag kan med ord beskrifva.

Min värld är min. Harmonisk, fager, som här den ter sig. Du bor trångt, kan någon säga, men jag svarar: hvem kan som jag se vidt, se långt, hvem har som jag en sådan file af ljusa rum i luftig stil!

Min värld är min. Fast jag den delar med allt, som andas, röres här, men från den punkt, där mig den möter, den särskildt dock min egen är, där den sig breder lugn och ren i sommarsolens varma sken.

Det var tant Marta, som en gång skrifvit dessa enkla verser och lämnat mig som ett

litet minne, när jag tog mitt sista afsked af henne. Och hur jag lärde känna henne vill jag nu berätta.

"Du måste lofva mig" — skref min mor en dag — "att göra en liten uppoffring för min skull, äfven om den skulle förefalla mindre lockande. Jag hade en gång i helpensionen, där jag som ung flicka var inackorderad, en kamrat, vid hvilken jag då var innerligt fästad, men som jag sedan åter glömde under livvets mångahanda skiftningar. Hon var en drömmande inåtvänd flicka, som i mycket var ganska olik mig, men kanske var det just därför jag kände mig dragen till henne. Under den ålder, i hvilken vi då voro, reflekterar man ej mycket öfver ekonomiska förhållanden, men när jag nu tänker tillbaka på de villkor, under hvilka hvar och en af oss lefde, förefaller det mig som om de borde ha varit ganska olika. Jag hade fullt upp både af pengar och annat, som jag tyckte mig behöfva, men Marta måste alltid hushålla med det lilla hon hade, och obarmhärtiga, som barn vanligtvis äro i sin djupa okunnighet om livvets många sidor, beskyllde vi henne ofta för att vara snål, när hon ej ville repartisera om ett nöje eller en extra läckerhet. Nu efteråt föresväfvar det mig ändå, som om hon hade en gammal tant att tacka för uppehållet i pensionen, och då var det ju rätt förklarligt att hon måste vara ytterst noga med sina utgifter för att ej förorsaka denna för stora omkostnader.

Jag, som var ett år äldre, slutade min kurs tidigare, och ehuru vi vid skilmässan kommo öfverens om att skriva till hvarandra, inskränkte sig korrespondensen till endast ett par bref och tog sedan hastigt slut. Jag fick nämligen följa med mina föräldrar på en resa till utlandet, blef sedan tidigt förlovad och äfven gift. Nya intryck kommo sedan till och sköto de gamla i bakgrunden.

Nåväl, detta är den första delen af historien och nu komma vi till den andra.

För några dagar sedan träffade jag i ett sällskap en äldre dam från Stockholm, som var på besök hos en vän. Vi kommo att tala om de olika stadsdelarne i hufvudstaden och då blef äfven "Söder" nämndt.

— Jag vet ej om jag skulle vilja bo där, sade hon, ehuru man ju från vissa punkter där har en alldeles hänförande utsikt, Under många år har jag t. ex. alltid vänt mig till en gammal fröken, hvilken bor där högt uppe i en vindskupa, för att få mitt linne märkt, ty ingen annan kan göra det så bra och billigt som hon. Eljes hade jag nog tröttnat vid den långa vägen och de många trapporna. Men hvad jag egentligen ville säga är, att utsikten från hennes fönster är rent af bedårande, och väl värd att man gör sig litet besvär för att få njuta af den en stund.

— För öfrigt, tillade hon, och som det kan tyckas litet omotiveradt — är den gamla fröken Marta en mycket fin och älskvärd person, samt äfven ganska originell, så att man har ett alldeles särskildt nöje af att språka en stund med henne. Jag hör till dem, som tro att människorna i allmänhet lätt taga intryck af den omgifning, i hvilken de lefva, och hon har kanske de fria, öppna vidderna, som dagligen breda ut sig för hennes ögon, att tacka för sin ljusa syn på tillvaron.

— Hon är således optimist? frågade jag.

— Ja, den mest utpräglade jag någonsin träffat.

Namnet Marta är ju ej ovanligt, men hos mig väckte det plötsligt upp några dunkla minnen. Jag frågade efter den gamla frökens tillnamn, och då jag fick till svar att det var Alsterson, visste jag att hon var min vän från helpensionen, och jag tog det som en fingervisning att söka upp henne och taga reda på

Köp Venersborgs BARNSKODON!

Bästa svenska fabrikat!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas af:

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Venersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i landet.

om hon behöfver någon hjälp. Att hon bor i en vindskupa och nödgas arbeta åt andra för sin existens, tyder ju på att hon lefver under tryckta omständigheter.

Stackars Marta!

Men nu dröjer det ganska länge innan jag själf kommer upp till Stockholm, och därför vore du snäll, om du gjorde henne ett besök, för att möjligtvis kunna komma underfund med hur det är ställt för henne.

Köp ett dussin fina näsdukar — sådana får man ej för många af — och gå dit upp för att få monogram på dem, så har du ett ärende. Det öfriga lämnar jag åt din naturliga takt och omdömesförmåga, men akta dig för att på något vis sära hennes finkänslighet. Hennes adress medföljer också här.

Detta är ett fullt korrekt utdrag ur min moders bref, som jag också ännu har i behåll bland mina papper.

Om jag tyckte om uppdraget? Nej, sanningen att säga, ej så särdeles. Näsdukar behöfde jag ej, och bekantskaper hade jag hunnit att förvärfva mig mera än nog under min flere månaders vistelse i hufvudstaden. Jag hade dessutom fullt upp med lektioner att sköta, och äfven nöjen, som jag ej ville försumma. En adertonårig flicka kunde ju dessutom ej hafva något nöje af att umgås med en gammal fröken, hvilken broderade linne åt kreti och pleti, och bodde i en vindskupa på söder. Men eftersom mamma tycktes hålla på att jag sökte upp henne, finge jag väl skaffa mig tid därtill.

Det gick en vecka, och det gick två utan det lämpliga tillfället, men då kom i stället ett nytt bref från min mor, däri hon bad mig att få veta, hur besöket aflupit, och så måste jag ge mig i väg.

Och vägen var inte så kort från den mondäna stadsdel, där jag bodde hos släktingar. Först åkte jag på spårvagn, men fick sedan leta mig fram genom slingrande och illa stenlagda gator till det gammaldags hus, där hon bodde.

Ett sådant lustigt gammalt hus högt uppe på en bergklint och med en trädgård, som slutade ner mot sjön. Det var i alla fall två våningar högt, och sedan kommo vindskuporna under det brutna taket. Där skulle Märta Alsterton bo.

Sedan jag sträfvat uppför tre branta, knarande trätrappor, kom jag upp på en liten snygg vind, ut till hvilken tvänne rumsdörrar ledde. På den ena af dessa satt ett kort med Marta Alstersons namn och under namnet ordet "brodös". Jag hade således hittat rätt.

Mina näsdukar hade jag till hands i ett litet paket och tänkte att besöket nog skulle sluta så, att jag aflämnade dem och sedan aflägsnade mig, ty jag har alltid mått illa af den instängda luften i små lokaler och kände mig säker på att brodösens lilla krypin just skulle bjuda på sådan.

MELLINS FOOD

är en lättsmält, närande föda för barn, sjuka, konvalescenter och ålderstigna personer och är varmt förordad af herrar läkare.

Köpes på alla apotek. Prof samt broschyr om barns uppfödning gratis och franko från

**MELLINS FOOD DEPOT,
Malmö.**

En liten ringklocka fanns verkligen, och jag drog i strängen. Den gaf ett klingande ljud ifrån sig, en klar lockton, som ögonblickligen besvarades af en kanariefågels muntra drill.

Någon kom för att öppna, men det var halfmörkt i den lilla tamburen och jag urskilde endast en smärt kvinnogestalt, som aftecknades mot en ljus bakgrund.

— Var så god och stig in!

Ah, så mycket ljus, och en sådan fläkt af hemtrefnad, som slog mig till mötes! Jag stannade nästan bländad på tröskeln en minut.

— Var så god — ljudet åter, denna gång åtföljdt af en gest mot en länstol invid det ena fönstret — hvarmed kan jag stå till tjänst?

Hvad hon var nått och prydlig, den lilla damen, och hur vänligt hennes grå ögon lyste. Och hvilket harmoniskt intryck det stora rummet gjorde på mig.

Jag framförde, litet smått förlägen, mitt ärende och kände att jag, skuldmedveten, rodade under hennes forskande blickar, hvilka ej lämnade mig ett ögonblick. Det låg en outtalad fråga i dem, men en fråga, som hon ansträngde sig själf med att besvara.

— Jag har mycket arbete inne för tillfället — sade hon slutligen — men om ni har tålamod att vänta litet, så skall jag sedan gärna hjälpa er med monogrammen. Men hvilka bokstäver är det ni önskar?

— V. R. — svarade jag — Vera Randers.

— Vera Randers — ack, nu vet jag om hvem ni påminner mig. Heter kanske er mor Adelaide?

— Ja, och ni är hennes gamla vän och skolkamrat Marta Alsterson.

Vid utbytandet af dessa namn gick ett gladt skimmer öfver den lilla damens ansikte, och räddande mig båda sina välvårdade händer, sade hon lifligt:

— Jag kände med detsamma ni steg in, att det fanns ett band mellan oss, och edra anletsdrag påminna också mycket om er mors vid ungefär samma ålder, ehuru ni är blondare än hon var. Och nu får ni ej strax gå ifrån mig, som en främling, utan stanna en stund och tala om er mor, ifall ni har tid därtill. Vill ni det?

Hon tog sitt arbete och slog sig ner midt emot mig vid det utbyggda fönstret, där en yfvig murgröna bildade en vacker fond åt hennes fina hufvud med det rika grå håret.

— Ni måste vrida litet på stolen, sade hon — så att ni kan se ut. Jag är stolt öfver, ser ni, att kunna bjuda på en utsikt, som knappast har sin like i Stockholm.

Och hon hade rätt — den var förtjusande. Jag stirrade ut i den solljusa rymden och på det glittrande vattnet, öfver hvilket mäsarnes vinglar lyste som silfverstrimmar, till dess mina ögon började tåras, och med ett visst välbehag vände åter till det mera dämpade ljuset innanför de luftiga gardenerna.

(Forts.)

MARIA I VIDFJÄLL. EN BERÄTTELSE FRÅN LAPPLAND AF VILHÄLM NORDIN.

(Forts. och slut fr. föreg. nr.)

JAG KAN inte heller, jag vill inte; jag skall tänka på Kristus och barnet, som du — och på pastorns ord.

Folket, som nu blifvit talrikt och rörde sig utanför stugorna, vek åt höger och vänster, när de två unga mödrarna efter besöket i prästgården blefvo synliga. Alla förstodo, att Maria i Vidfjäll inte ville möta någon just nu.

Men en liten femårsparvel kom löpande öfver tufva och sten rätt emot Maria och fick sin hand i hennes och gjorde följe. Där kom fullt med småfolk löpande, stintor som ännu ej lärt snytkonsten, smått manfolk med näfvar stora som rosenpotatisar. De voro väl ett tjog, och ingen hade hindrat dem att springa till Maria i Vidfjäll. De, som räckte, grepo efter Marias händer, de öfriga hängde sig fast vid kjolen eller hoppade baklänges framför henne, snubblande, snattande, kacklande.

Maria kunde ej säga något, men hennes ansikte återfick det forna, välkända, fastän obeskrifliga uttrycket och bibehöll det, tills den övanta eskorten vid dörren till Erik Mattias' kyrkstuga upplöste sig.

— Så där skulle de stora komma ock, om de kunde, sade Lovisa.

— Om de kunde?

— Ja, nog ville de.

Maria förstod, och natten blef ej så svår som hon fruktat.

VII.

Det är söndag.

De små klockorna uppe i den enkla träkyrkans torn ha ringt samman. De sista försenade stiga på tå öfver vapenhuströskeln och göra som de andra gjort, räkka handen åt den ena af de två svartklädda kvinnorna därute i templets förstuga och säga:

— God dag, Maria, tack.

Sedan de strukit af sig mössorna eller slätat sjalletterna, träda de in i templets sal, och strax därpå kommer klockarn inifrån:

— Nu kan du bära fram barnet, Lovisa.

Han säger ingenting åt Maria, hvars tur ännu ej kommit.

Maria slår upp psalmboken, vid 186, får gråten i ögonen och skall läsa. Men det går inte. Hon sitter där rak men ödmjuk, hon ser ömsom på bladen, ömsom på sina svarta fingervantar, och hon lyssnar, hon vill höra något af de ord, som gälla hennes gosse.

Då blir tystnaden andlös, innan prästens klara stämma bryter den.

Det fläktar ljum sommarvind in på Maria, där hon sitter ensam på den grofva väggbänken i tempelförstugan, men nu fryser hon och darrar och kan endast uppfånga strödda satser.

Hon hör, att prästen begynner i den treenige Guds namn, hon hör, att han talar om födsel med synd, och hon ber Gud förbarma sig öfver gossen, som är oskyldig. Plötsligt uppfattar hon dessa ord:

— De buro fram barn till Jesus att han skulle taga på dem, men lärjungarne näpste dem, som framburo dem.

Då känns det bättre. då förstår hon, att hon skall tänka på Guds son.

— Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem...

Nu tänker hon blott på sitt barn och knäpper händerna samman i stilla behaglighet. Nu vardt det varmt och godt och hvila.

Men då:

— Jag tror ock på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hvilken är aflad af den Helige Ande, född af jungfru Maria...

Detta kom som en stöt, och med ens minns hon, att de kallat henne jungfru Maria... Hvad tänkte de nu därinne, alla dessa, som trott så godt om henne?...

Lugnet flög bort, och när klockaren ej långt där-efter öppnade den förfärligt knarrande dörren och med en stum nick förkunnade, att hon nu väntades, kunde Maria knappast resa sig.

Men någon tid till samlande fanns ej.

Klockaren återvände in och Maria följde.

Ej ett ljud därinne, men ett stort fält af hufvuden, och som hon tar de första stegen och hör hur hårdt de nya kängorna gå i golvet, tycker hon sig vara naken och att allas ögon riktas på henne.

Att så godt som hela församlingen tittar ner i psalmböckerna, ser Maria ej, hon ser oräkneliga ögon och känner, hur de bränna hennes nakenhet...

På barnet tänker hon inte, men på den gamla konstlösa altartaflan, på den bleke människovännen, som står i hvitt med öppen famn mellan en tistel- och en

rosenhäck på en öde och mörk hed, fäster hon hastigt blicken. Då ser hon, hvad hon ej förut sett, att hans ögon äro ett par runda, svarta kol — och de nya kängorna slå hårdt i golvet...

I yrsel när hon altarringen, i yrsel viker hon af in i sakristian, där vittnena och prästen vänta; och när prästen med en handrörelse bjuder henne knäböja på pallen, sjunker hon ned på bara golvet, knäpper ihop händerna framför barmen och ser hjälplöst upp i hans redan fuktiga ögon. Vittnena ställa sig långt bakom henne och betrakta förvirradt än den darrande svarta hufvudduken, än den på de grofva, dammiga plankorna liksom i en hög nedkastade svarta klädningen.

Det är knappast någon, som riktigt fattar, att Maria i Vidfjäll finns därnere på golvet, men är det någon som fattar, så är det den unge fjällprästen, som står framför hennes ögon.

För att kunna läsa de föreskrifna orden måste han göra sin stämma stark, hård. Det kan inte hjälpas, att blott en tunn brädvägg skiljer sakristian från de många öronen därute.

Han läser, medan vittnenas hufvud sjunka och den unga synderskans anlete skiftar i högrödt och lakanshvitt.

— Käre kristne! Eder är veterligt, att denna kvinna har emot de förmaningar, som gifvas oss alla i Guds ord, fallit i synd emot sjätte budet, därmed förtörnat Gud och åstadkommit förargelse, så att hon varit utesluten från församlingens nattvardsgemenskap. Nu har hon förklarat sig villig att i denna kristliga församling bekänna och afbedja sitt brott. Därför låtom oss, som äro här tillstädes, för henne falla trogen förbön och i kristlig kärlek vara vittnen till den ånger hon här förklarar, den afbön hon här aflägger, och det tillträde till församlingens förmåner, som henne här meddelas.

Vittnena stå som förstenade, och den unge prästmannen skärper stämman ytterligare, medan handboken synes vilja arbeta sig ur hans grepp:

— Erkänner du, att du med ditt brott emot sjätte budet försyndat dig emot Gud och åstadkommit förargelse i hans församling?

— Ja, svarar Maria halfkväddt därnere på golvet.

— Betygar du därofver en hjärtlig ånger, afbeder du din synd och begär du att varda delaktig af Guds nåd i Kristus Jesus och att åter upptagas i församlingens gemenskap?

— Jaa, snyftar Maria.

— Vill du genom samma Guds nåd hädanefter taga dig till vara både för denna och andra synder samt befäta dig om ett kristligt lefverne?

— Jaa...

— Därtill hjälpe dig Gud allsmäktig! Amen. Låt om oss bedja!

Nu sänker äfven knäböjerskan sitt hufvud; och det är lyssnande tyst därute i kyrkan.

— Allsmäktige, evige Gud! Vi bedja Dig, att du icke förkastar denna synderska, som nu bekant sin missgärning och begär förlåtelse, utan att Du upptager henne till nåd för din Sons, Jesu Kristi skull, genom din stora barmhärtighet. Gif henne din Helige Ande, som verkar i hennes hjärta och leverne en rätt botfärdighet, upplyser och regerar henne, att hon härefter må taga sig till vara för alla synder, vakta sig för säkerhet och för tillfälle till synd, kämpa mot djävulens försåt, köttets retelser och världens förförelser och öfvervinna dem och så lefva rättfärdig inför Dig i alla sina lifsdagar samt omsider få med alla trogna en evig salighet; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Omedelbart därpå:

— Sedan du inför Gud och hans församling bekant och afbedit din synd samt utlofvat bättring, så förkunnar och tillsäger jag dig, att du ånyo med församlingen äger tillträde till nattvardens heliga måltid. Herren förläne dig nåd att använda denna saliga förmån till din själs frälsning under beständig vaksamhet, bön och uppmärksamhet på de förbindelser, som åligger dig emot Gud och dina medmänniskor. Amen.

Med starkt vibrerande stämma:

— Och vi, käre vänner, låtom oss lägga på hjärtat aposteln Pauli uppmaning, då han säger: "Mina bröder, om ock en människa råkar falla i någon synd, upprätten en sådan med saktmodig ande och se på dig själf, att icke äfven du varder frestad. Bären hvarandras bördor och fullborden så Kristi lag!

Slutligen:

— Herren välsigne dig och bevara dig...

Sedan den unge prästen läst välsignelsen, tar han Marias hand och reser henne upp.

Därefter gör han sig tyst i ordning till gudstjärnen, men Maria går ännu en gång, nu utan att se eller känna, genom församlingen och sätter sig långt nere vid dörren bredvid Lovisa och barnet.

— Nu är det öfver, hviskar Lovisa och söker Marias hand.

— Jag tror det, svarar Maria, och i detsamma dånar "Hela världen fröjdes Herran" genom det skällvande gudshuset.

VIII.

När folket vid middagstiden stillsamt troppade ut ur kyrkan, möttes det af ett intensivt solsken, som sväfvade likt gulddam i rymden, förvandlade viken till en glänsande sköld, lekte "solkatt" i björkdungarnas löfmassor, studsade som millioner små gnistrande nålar från fjällens snöhättor.

Och detta solsken stänkte en glimt af glad frimodighet i hvart öga, som såg det.

Den unge fjällprästen mötte det först. Man brukade ej resa sig i bänkarna, förrän pastorn passerat. Han såg upp, när han kom ut, stannade och fick glimten i ögat. Den var välkommen, ty den hörde till hans ögon och han hade saknat den hela förmiddagen. Han vände sig åt kyrkan. Maria borde komma bland de första, hon hade suttit närmast dörren . . .

Hon steg nu bland några andra utför trappan, och han stod där nedanfö.

— God dag, Lovisa, god dag, Maria, tack.

De unga kvinnorna nego och togo i hand.

— Och det är en god dag i dag — eller hur, lilleman? Nog tycker du om solsken . . .

Den unge prästen tog lillen om hakan, nickade åt de bägge kvinnorna och tittade åter mot kyrkdörren liksom om han väntat någon särskild bland de nu i större klungor utkommande. Och eftersom han stod där, hälsade han på ännu några, innan han gick neråt.

Nu hade äfven Maria fått sin solglimt, och det blef inte alls så svårt att fatta fler och fler händer, inte alls så svårt att gå från kyrkan midt i folkströmmen!

Men när hon sneddade ut ur strömmen och fram mot Erik Mattias' kyrkstuga, försvann solglimten ur hennes ögon.

Hon fäste blicken först på stugan, därefter, förebrående, på Lovisa.

Lovisa förstod genast och skyndade sig att förklara:

— Jag har inte bedt dem, om du tror det! När jag i går kväll var ute och hälsade, kom de alldeles af sig själva och frågade, om jag trodde att du inte skulle misstycka, och de fick göra som de ville, sade jag. Tycker du inte om det då?

Ett par höga, yfviga ungbjörkar inramade ingången till Erik Mattias' kyrkstuga och hela förstun var löfvad. — Jag är bara inte värd det, sade Maria.

Lovisa drog henne in i förstun och slog upp dörren: äfven det inre af stugan var löfvadt och därtill prydt med massor af ängsblommor.

Maria gled in.

Och hvad låg där på bordet? . . . En lång rad af kort med röda hjärtan, gyllne pilar, rosor och förgätmigej på . . .

Hon lyfte ett: "Från Anna Erika." Ett annat: "Från Johan Adolf." Ett tredje: "Från Lotta." Hon lyfte fler, och på hvart och ett läste hon en läskamrats namn, och nu blänkta tårarna.

— Jag är liksom rädd att gå och tacka ändå, sade hon.

— De väntar dig inte heller, svarade Lovisa. — Jag skall gå, om du vill det.

— Tack, så blir det riktigt utträttadt, sade Maria och rodnade plötsligt.

"Från Karl Olof" . . . Hon lade brådt ifrån sig det kortet och fortsatte med de sista, och sedan hon läst dem alla, tog hon gossen till sig och hviskade mot hans kind:

— Nog blir det bra för oss, Lilleman, som pastorn kallade dig, "nog blir det bra för oss, Lilleman, min lille gosse.

*

Erik Mattias och mor Mina hade sett Maria lämna hemmet som en dyster skugga. Då hon återkom med ljus i blicken, uppfylldes de af en hjärteglädje, som kastade boll med deras gammalfolksvärdighet i flere dagar.

De glömde allt annat för att hitta på barnsligheter i oändlighet.

De frågade, om de kunde få lof att snudda med lillfingret mot Lillemans näsa — piltens namn hade nu en gång blifvit Lilleman; — de böjde sina huvud inför Lilleman och både honom ursäktade, att deras gamla hår var så stråft att lugga; Erik Mattias sporde flere gånger inom samma timme, om Maria hade riktigt torrt skohö; mor Mina ville stundligen veta, om Maria närde någon önskan, som de kunde uppfylla; de ville så gärna göra allt de kunde.

Då bad Maria dem minnas, att hon aldrig skulle kunna återgå till det hon redan fått, och det skulle Lilleman och minnas, hörde han det? så att han alltid hedrade morfar och mormor . . .

Hon hade blifvit talför ock, till råga på allt! De gamle puffade hvarann i sidan och visste knappt hur de skulle bete sig.

Och Maria började verkligen nu, när plågende tankar ej längre funnos och moderslyckan helt intog henne, att bli en smula liflig, hvilket hon aldrig tillförene varit.

Det var också midt i härlig sommar; hon kunde vistas mycket ute med sin pilt, och fjälluften är en utmärkt läkare för hvarjehanda åkommor.

Nere vid Vidfjällssjön ligger en liten ensam ängsbäck, som ingen sommar glömmar att klä sig lysande gul med frodiga bullerblomster; där vistades hon mest nu.

Där var mjukt och tyst; och Lilleman var det enda bredt leende, så fort han kom dit, ty där fick han alltid bröstet och vardt smekt och ompysslad på ett helt annat sätt än uppe i stugan. Där funnos inga vittnen.

Emellertid gjorde Maria ingen hemlighet af sina besök. Och man kunde väl förstå, att hon ville vara för sig själf, då hon gick ner till "Lillemansbacken."

Men när åtskilliga veckor gått, begynte hon längta efter sysselsättning.

Alltsedan gossens födelse hade det varit henne förbjudet att arbeta något nämnvärdt, och hon hade funnit sig i det; nu sade hon en dag ifrån, att hon ej längre ville "stå lat på rot och växa."

Nåja, som det var i brådaste slättertiden, kunde alla krafter behövas: hon skulle få hand om ingörömlåten, så kunde hon sköta barnet ock.

Hon fick för första gången en verklig uppgift! Hon bäddade ner Lilleman i vaggan och ville och fick begynna samma dag.

— Men nog tör jag lura henne på ett och annat, sade mor Mina.

Hvilket inte gick.

Maria tillät pigorna att bära in vatten, då de om kvällarna kommo hem från myrslogarna, men mor Mina fick inte ens hänga upp sina strumpor till torkning själf. Skulle Maria stå för huset, så skulle hon.

— Ser I, mor, hviskade hon till mor Mina — Lilleman börjar bli så sträng, han följer mig med ögonen hela dagen och vill ha en mamma, som duger till något.

Hon fick sin vilja fram, och när brådskan omsider var öfver, hade hon förtjänt en ny klädning, kommo de gamla öfverens om och tillhandlade sig af grannas mor Matilda det tjocka mörkblå ylleyget, som vunnit rykte redan i väfstolen.

— Vi har tänkt, att du behöfver något nytt till Mikaëli, sade mor Mina, då hon en middag öfverlämnade gåfvan.

Maria tog emot det praktiga tyget och tackade som man tackade för en mycket stor gåfva och vände och kände och såg på det som blott en kvinna kan vända och känna och se på ett praktigt klädningstyg, men efter en stunds paus sade hon dröjande:

— Blir I mycket ledsna, om jag inte far till kyrkan förrn åt juln?

— Vill du inte följa till Mikaëli? Då kommer ju all ungdomen som säkrast!

— Den gör så, därför ville jag inte. Blir I mycket ledsna?

De gamla bytte blickar.

Maria hade nu plötsligt korsat en märklig plan, som de i samråd med Lovisa och en fjärde intrigant utarbetat för Mikaëlihelgen.

De bytte blickar, och Maria förnyade sin fråga, ängsligt undergifvet:

— Blir I mycket ledsna? . . .

Då svarade Erik Mattias:

— Bäst att du väntar till juln då, Maria.

Och mor Mina höll med:

— Jo, nog är det bäst.

Och därvid blef det, men tänk ändå, att såret ännu var oläkt! Stackars liten, hon ville inte visa sig förrän till jul. Mor Mina skakade på hufvudet, men tänkte ej vidare på sina ord, ty den korsade planen upptog hennes tankar.

Äfven Erik Mattias tänkte mest på den, och följande dag vandrade han upp till Lovisa och berättade, hvad Maria sagt.

— Jaså, sade Lovisa och stödde hakan i handen — jaså, hon vill inte visa sig ännu. — Jaså — men I står fast vid ert löfte?

— Jo, nog gör ni det. Vi tycker det är bäst, att det blir Karl Olof, som inte har någonting. Någon skall väl ändå förr eller senare ta henne, och en annan kunde föra bort henne från oss. Vi stå fast; vi skall inte hindra, utan tvärtom, bara han står fast och flyttar hit.

— Om han står fast! Han kan väl aldrig önska sig bättre: först Maria, som han tyckte om sen han var en käpp hög, och så husbondeväldet öfver ett af kapellet bästa hemman och så godt som hela afkastningen!

— Ja, han bör vara nöjd, sade Erik Mattias — men hur skall vi nu göra?

— Vi skall föra ihop dem i Vidfjäll förstås, och när som helst! Maria har aldrig haft något emot Karl Olof. Jag skall tala med honom i morgon, sen går jag till henne. En sån stinta som Maria skulle behöfva skämmas för att visa sig! Om några dar skall hon slippa, det ansvarar jag för.

— Tack för det, Lovisa, tack för det! Men du tör ta det varsamt i alla fall, hon är ett så ömtåligt ting, som du vet.

GARGAROL

välsmakande, koncentreradt, anti-sep tiskt munvatten.

Hämmer syrebildning i munnen, skyddar därför tänderna.

Bruksanvisning & intyget.

Obs.! Stänkproppen förlagd i flaskhalsen. Obs.!

HYLIN & Co F. A.-B.
STOCKHOLM.

Lovisa tog Erik Mattias' framsträckta hand:

— Nog känner vi hvarann, Maria och jag!

Erik Mattias' återvände hem, och mor Mina förklarade sig genast nöjd med beslutet.

— Så tryggar vi lyckan både för oss och henne, sade hon.

*

Och Lovisa kom ner till Vidfjäll och framlade Karl Olofs hjärteangelägenhet inför Maria.

Det var en hvilande, tyst septemberdag, och de två unga kvinnorna voro ensamma i stugan. Lovisa höll Marias hand i sin och talade mjukt, varsamt och länge. Maria hörde på utan att afbryta, som om hon gärna lyssnat, och när hon till slut tillfrågades, om hon ville tänka på hvad Lovisa sagt och göra sig reda för om hon skulle kunna skänka Karl Olof hjärta och hand, svarade hon stilla:

— Jag vill tänka på det, Lovisa, men inte kan jag svara dig i dag.

— Ja, tänk på det, sade Lovisa. — Jag kommer tillbaka om söndag.

— Ja . . .

Och senare på eftermiddagen lämnade Lovisa Vidfjäll.

— Gud välsigne dig, sade hon, när hon skildes från Maria.

— Gud välsigne er alla, som vill mig bara väl, svarade Maria, och några minuter efter den trogna väninnans affärd tog hon sin pilt på armen för att gå ut.

I dörren nickade hon vemodigt vänligt åt de gamla, som nu voro inne i stugan. Hon hade lått veta, hvad de lofvat. De nickade tyst tillbaka.

Det var i skymningen. Både Erik Mattias och mor Mina gingo till fönstret och sågo, att hon gick utför slutningen åt Lillemansbacken till. Rak och ödmjuk gick hon, Lilleman bar hon högt, så att han lutade sig mot hennes kind.

Hon ville väl tänka öfver i ensamheten nu. Sedan hon försvunnit bland de gula björkarna, lämnade de gamla fönstret och gingo till sysslorna.

De hade sett henne gå, följt henne med blickarna, ända tills hon försvunnit; men hvad som hände henne därnere, kunde ingen utröna, fick ingen någonsin veta.

Man kunde bara fråga: hvad hände Maria i Vidfjäll därnere? Ja, man kunde gissa ock, hviskande.

De hviskande gissningarna ha möjligen rätt: Törhända gledo hennes tankar öfver från Karl Olof till den man, som var hennes gosses far. — Törhända.

— Fjölhöstens lönliga möten gingo kanske igen, frammanade af mörknandet på vattnet under den svarta fjällväggen och de gula löfvens prasslande fall. — Kanske. — Så rörde sig plötsligen fjället, den hvita toppen började kanhända svängs . . . Hon vardt rädd — hon grep barnet — sprang, sprang i förskräckelse upp mot byn — men hann ej längre än till förstubrostenarna utanför Erik Mattias' stuga.

Så hände det kanske. Men det är endast gissningar. Ingen vet, hvad som skrämde den ömtåliga Maria i Vidfjäll den kvällen.

När de gamla, tillkallade af barnets skrik, funno henne, låg hon emellertid utanför hemmets dörr och det lilla ansiktet var stelnadt i skräck.

Använd

välgörenhetsmärkena

på alla edra postförsändelser!

HUSMODRAR. Tillsen, att Ni alltid vid inköp af Hafregryn & Korngryn erhålla Hafregrynsvarnen "Sveas" i London med Guldmedalj belönade tillverkningar, förpackade i säckar eller kartonger om 1/2, 1 & 1 1/2 kilo. Sveas Sundhetsmjöl i hel- eller halvkilopacketer rekommenderas till barn och sjuklingar och samtliga dess tillverkningar utmärka sig för sin goda smak, lättkokhet och renhet. Finnes hos alla välsorterade engrossister och detaljister i hela Skandinavien.

Hafregrynsvarnen Svea,

Ragnar L. Jeansson, KALMAR.
 Tabell öfver näringsvärdet af våra förnämsta födoämnen uttryckt i öre pr kilo:
 Flåsk 102, Oxkött 48, Rågbröd 54, Hvetebröd 55, Fårkött 62, Torsk 40, Mjöl 87, Korngryn 116. SVEA Hafregryn 153.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
 Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 25 JUNI—1 JULI 1905.

Söndag: Kejsarsoppa; graflax; persiljespackad lamstek med spritärter; nougatkräm med biscuits.

Måndag: Hachis på får med förlorade ägg; filbunke med pepparkakor.

Tisdag: Stekt filet af rödspotta med brynt smör, persilja och potatis; risgrynspudding med sylt.

Onsdag: Oxstek som vildt med legymer; rabarberkräm med mjölk.

Torsdag: Spenatsoppa; plättar med sylt.

Fre dag: Kokt brynt skinka med spenat; »Bollas» pudding.

Lördag: Sillpudding med äggstanning; hafresoppa med hallonsylt.

RECEPT:

Graflax (f. 12 pers.) 3 kg. vacker lax, 50 gr. fint salt, 15 gr. strösocker, 3 gr. stött salpeter, 1 tsk. hvitpeppar, dill.

Beredning: Laxstycket skrapas väl och torkas med en duk samt skäres i

två lika stora bitar. Dessa öfverströrs med blandning af salt, socker och salpeter och ingnidas lätt därmed. Litet groft stött hvitpeppar pålägges, om så önskas, samt några dillstjälkar. Laxstyckena sammanläggas med köttsidorna mot hvarandra på så sätt, att den tjocka sidan af laxen kommer emot den tunna. De läggas i lindrig press mellan två skärbräden öfver natten och laxen är därefter färdig.

Den skäres i 1/2 cm. tjocka skifvor tvärs öfver, upplägges vackert på serveringsfat och garneras med frisk dill. Laxen serveras med olja, ättika, salt, hvitpeppar, senap och socker.

Persiljespackad lamstek (f. 6 pers.) 3 kg. lamstek, 3 msk. smör (60 gr.), 1 knippa persilja, 1/2 msk salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 lit. kokande buljong eller vatten

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, salt, hvitpeppar, (socker).

Beredning: Läggen hugges af och köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten. Persiljan sköljes, rensas och hackas fint samt blandas med en matsked af smöret. Fårsteken späckas i jämna, täta rader med persiljesmöret. Resten af smöret upphettas i en långpanna, steken lägges i och brynes väl på alla sidor i ugn, hvarefter den saltas och peppras. Steken öfveröses och spådes omkr. hvar tionde minut med den kokande buljongen eller vattnet. Till stekningen åtgår omkr. 1 1/2 tim. Till säsen fräses smör och mjöl, köttjusen silas och skummas väl samt tillsättes litet i sänder under flitig rörning, och säsen får koka 10 min., hvarefter den afsmakas.

Kokta spritärter (f. 6 pers.) 1 1/2 lit. spritade ärter (=5 lit. ospritade), 1/2 lit. vatten, 1 tsk. salt, 2 msk. fint hackad persilja, 2 1/2 msk. smör (50 gr.).

Beredning: Ärterna sköljas och påsätts i kokande, saltadt vatten och

Gif barnen den bästa näring och de växa upp till friska och starka människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förblifva friska intill sena ålderdomen. Använd därför endast

Gyllenhammars
patenterade
hafregryn,
hafremjöl
 som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

få koka, tills de äro fullkomligt mjuka. Spadet hälls af och ärterna upphållas på karott. Den fint hackade persiljan och det kalla smöret tillsätts och blandas väl med ärterna.

Nougatkräm (f. 6 pers.)

Nougat: 40 gr. sötmandel, 125 gr strösocker.

Kräm: 3 äggulor, 40 gr. socker, 3 dcl. tunn grädd, 1 liten knifudd vanilin eller 10 vaniljdroppar, 6 blad gelatin, 2 msk. varmt vatten, 3 dcl. tjock grädd.

Till garnering: Nougat, 1 hg. vindruvur.

Beredning: Mandeln skällas och hackas fint. Sockret lägges i en något varm tackjärnspanna och röres med träsleff öfver elden, tills det är smält. Då tillsättes mandeln genast och massan får ett uppkok samt upphålls på en väl smord plåt. Så fort nougaten är afsvalnad, skäres den i jämna rutor med en hack-knif, smord med smör, och lossas från plåten. Hälften af nougaten krossas fint i stenmortel, den andra hälften sparas till garnering.

Till krämen röras äggulorna och sockret 1/4 tim. Den tunna grädden

kokas upp med vanilinet och slås under stark vispning till de rödda äggulorna och sockret, hvarefter krämen får sjuda öfver elden under fortsatt vispning. Pannan aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen afsvalnat, då det sköljda och i det varma vattnet upplösta gelatinet tillsättes. Sist nedröras, försiktigt, den till hårdt skum slagna grädden och den krossade nougaten. Krämen hälls i vattensköljd och sockerbeströdd form samt ställes på kallt ställe att stelna omkr. 3 tim.

Då krämen skall stjälpas upp, hålles formen omkr. 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med nougaten, vindruvur och om så önskas med makroner.

Risgrynspudding (f. 6 pers.) 2 kkp. risgryn, 2 1/2 lit. mjölk, 2 msk. kallt smör (40 gr.), 3 ägg, 4 msk. socker, 1 tsk. salt, 10 bittermandlar, 1 kkp. vanliga russin.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Grynen skällas i kokande vatten, påsätts i den kokande mjölken och få under rörning koka omkr. 2 tim. eller tills grynen äro mjuka. Gröten upphålles och det kalla smöret tillsättes genast. När gröten kallnat, iröras de uppvispade äggen, sockret, saltet, den aftorkade samt rifna mandeln och de förvillda samt urkärnade russinen. Massan hälls i smord och brödbeströdd form och gräddas i ugn i ordinar ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Puddingen serveras med saftsås eller sylt.

Rabarberkräm I (f. 6 pers.) 5 goda rabarberstjälkar (omkr. 7 hg.), 1/2 lit. vatten, 1 1/2 msk. mondaminjöl, 2 msk. vatten.

Beredning: Rabarbern sköljes och torkas, skalas mycket tunn och skäres i 1 cm. långa bitar. Af sockret och vattnet kokas en klar lag, rabarbern lägges och får koka, tills den är mjuk,

Lagermans
Soft-kräm-pulver
"Tomten".

Medelst detta nya af Fabrikern Tomten i Göteborg tillverkade fabrikat tillagas på ett par minuter den delikataste hallonsaft-kräm.

Betydligt billigare än hemmalagad.

Säljes öfverallt å 25 och 40 öre pr paket. Ett paket räcker till resp. 4 och 8 personer.

men ej faller sönder. Mondaminmjölet utröres med det kalla vattnet och tillsättes, hvarefter krämen får koka under rörning i 5 min. Den upphålles i en med ljumt vatten sköljd glasskål och beströrs med strösocker för att ej bilda skinn. Serveras med vispad grädd eller mjölk.

Bollas pudding (f. 6 pers.) 3 msk. smör (60 gr.), 5 msk. mjöl, 5 dcl. gräddmjölk, 6 ägg, 1 msk. socker, skal och saft af 1/2 citron.

Till formen: 1 1/2 kkp. strösocker, 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret brynes lätt i en tackjärnspanna, det kokande vattnet tillsättes och därmed beklädes en eldfast form.

Smöret och mjölet sammanfräses, mjölken tillsättes, litet i sänder, under flitig rörning och massan får koka tills den släpper pannan, då den upphålles att svalna. Äggulorna nedröras, en i sänder, jämte sockret, det rifna citronskal och citronsaften. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvittorna. Massan hälls i den beklädda formen och får koka i vattenbad i ugn omkr. 1 tim.

Puddingen serveras, genast den är färdig, med vanilj-, citron- eller saftsås.

Egen tillverkning

å kr. 7.50 med fodral.

Bennström & Jansson
Paraplymagasin,
45 Regeringsgat. 45,
STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER
Remington

Institut för undervisning i Maskinskrifning och Stenografi. Karduanmakaregatan 1, Stockholm.

Platser lediga vid Sunne samskola att tillträdas 25 Augusti å år. Föreståndare eller föreståndarinna, lön 12-1500 kr. samt fritt husrum, kompetens får ej understiga statens uppställda fordran för lemmande af sitt bidrag.

En andra lärarinna, lön i ett för allt 800 kr. Kompetensvillkor 7-8 klassig elementarskolebildning jämte allad folkskollärarinneexamen.

En småskollärarinna, som kan förete betyg om vacker sådan examen, lön 500 kr.

Ansökningarna insändas snarast möjligt till Styrelsen för Sunne samskola och senast före 15 Juli.

STYRELSEN, adr. Sunne.

Lärarinna.

Anspråkslös, undervisningsvan, ej för ung lärarinna, erhåller plats instundande Augusti i enkelt hem i Vester-götländ att undervisa tvenne barn om 9 och 10 år i vanliga skolämnen, språk och musik. Svar med betyg, fotografi och löneanspråk torde sändas till »Lärarinna», Julia säteri, Julia.

Vid Sölvesborgs Samskola som med läsåret 1905—1906 träder i verksamhet med I klassen för att sedermera utvidgas till att blifva 5- (ev. 6-) klassig, anstalles för nämnda läsår en lärarinna med skyldighet att undervisa i nämnda klass i samtliga läroämnen (incl. tyska) samt dessutom i det eller de öfningsämnen, som framdeles kan komma att bestämmas. Ansökningshandlingar åtföljda af läkarebetyg, torde ställas till Styrelsen för Sölvesborgs Samskola och före den 1 juli d. å. insändas till undertecknad, styrelsens ordförande. Lön: 1,200 kr. C. L. Lohmander.

För en något äldre och undervisningsvan lärarinna är föreståndarinneplats till ansökan ledig vid Ljusdals Ensk. Samskola. Lön efter öfverenskommelse och kompetens. Närmare meddelar Jägmästaren Otto Nilsson, Ljusdal.

Samskolelärarinna.
 Vid Haparanda allm. läroverk behöves till hösten en (eventuellt första) lärarinna. Undervisningskyld. i modersmålet, tyska och engelska. Ansökningar, ställda till Kungl. Öfverstyrelsen, inskickas till Rektor Konrad Willén, Haparanda.

Undervisningsvan, stilla och frisk lärarinna, som genomgått 7-kl. lärov. o. kan meddela underv. i pianospel. ått nybörjare, med företräde åt den som genomgått seminarium, önskas från 1 sept. för flicka och gosse å 11 o. 9 år. Svar före 15 juli till pastor Larsson, Mosås.

Väl vitsordad lärarinna, van och skicklig att undervisa, språk- och musik-kunnig önskas af en prästfamilj för två flickor (13 och 10 år gamla). Svar med uppgift om löneanspråk må sändas före 1 nästk. juli till »Kyrkoherde», Nässjö.

Lärarinnebefattning för sinnesslöa barn.
 En lärarinnebefattning vid Gefle stadsanstalt för sinnesslöa barn kungöres härmed till ansökan ledig och äga sökande till denna befattning att senast den 15 instundande juli till Rektor J. Prawitz, Gefle, insända sina till styrelsen ställda ansökningar, åtföljda af prästbetyg och de betyg i öfrigt, genom hvilka de vilja styrka sin behörighet till platsen. Lönen är 400 kr. för år jämte föda samt bostad med bränsle och lyse. Befattningen tillträdes den 15 nästkommande augusti. Gefle den 10 juni 1905. Styrelsen.

Ung, bildad, musikalisk, frisk o. glad flicka, kunnig i husbyster, erhåller lättskött världinneplats. Jungfru finnes. Svar med fotogr. till »B.» Solberga p. r.

Småskolelärarinna

helst musikalisk o. med elementarbildning, önskas till hösten i hem på landet att undervisa 2 flickor. Betyg, fotografi o. löneanspråk till »Pgdn», Finja.

Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm, etabl. 1887 finnas verkligt goda platser för Lärarinnor, Hushållsbiträden, Barnfröknar att genast söka.

Goda platser för hushållsbiträden, lärarinnor, barnfr. världinnor att söka gen. Inack-Byrån, Norrköping.
 Rikstele. 9 16 Ej inskrifningsavgift.
 Obs. 1 Brefsvar mot 2 porten.

Öfversköterskep'atsen

vid länslasarettet i Finspong är till ansökan ledig. Lön efter uppgörelse. Ansökningar insändas till, och upplysningar erhållas af, lasarettsläkaren Doktor N. V. Åkerblom, Finspong, före den 16 nästkommande juli.

Vid länslasarettet i Jönköping anställes från och med den 24 oktober:
 En tvättförestånderska, erfaren och kunnig äfven i behandlingen af tvättmaskiner samt därjämte kunnig i sömnad och tillklippning af klädespersedlar och linne; lön 350 kr. och allt fritt.
 Ansökningar, åtföljda af betyg och rekommendationer må insändas före den 1 nästinstundande juli.
 Jönköping den 14 juni 1905.
 Lasarettssysslomannen.

Husföreståndarinna, enkel, anspråkslös, duglig samt barnkär, erhåller plats nu genast hos änkan i Norrland. Den sökande bör vara fullt kompetent i ett landthushålls skötande samt värden af minderåriga barn. Musikalisk vinner företräde. Svar med uppgift af ålder, löneanspråk och rekommendationer sändes under adr. »Landthushåll i Norrland», Iduns exp.

En duglig, villig och pålitlig flicka, med godt och gladt humör, som vill och kan ensam sköta allt i en änkanmans hem, kan få en god och väl aflönad plats den 1 november. Uppgift om ålder, betyg samt fotografi till »Ensam ånkling B. W.» under adress S. Gumæli Annonnsbyrå, Malmö.

Enkel, arbetsam, vid symaskinsömnad van flicka, villig att deltaga i matlagning och alla i ett hem förekommande sysslor, erhåller plats i prästhus. Lön i ett för allt 125 kr. Svar till »Z. 7», Boktryckeriboden, Nyköping.

Hushållsgöromål hemmastad bildad flicka får utmärkt plats. Vidare Norra Inack-Byrån, Malmkillnadsg., 27, Sthlm.

Barnsköterska.

En ordentlig, snäll flicka i 30 års ålder, kunnig i späda barns vård sökes till ett herrskap i Köpenhamn (sommaren å landställe vid Öresund) att sköta om en nyfödd, äfven dess tvätt. Måste äfven vara kunnig i handarbete, sömnad o. damtorkning, 20 kr. månaden samt resan, III kl. Biljett m. fotografi märkt »Juli 1905», Iduns Exp. f. v. b.

Enkel, barnkär flicka, kunnig i matl. o. inomhus föref. göromål får plats som sällskap och hjälp i bättre fam. på landet om betygsafskr. o. fotografi insändas till »X.» Orrskog.

Plats finnes för en flicka som mot fritt vivre vill åtaga sig värden af en 10 månaders frisk och snäll gosse. Naturskön trakt af Värmland. Får anses som familjemedlem. Svar till »Bo», Iduns exp. f. v. b.

För en linnesömmerska, hvilken tillika skall förestå och svara för linneförrådet, finnes plats ledig vid Länssjukhuset i Hudiksvall. Lön 225 kr., eget rum och kost af samma beskaffenhet som sjuksköterskornas. Ansökningar åtföljda af betyg insändas till sysslomannen.

Husligt uppfostrad, bildad flicka, med sätt och yttre, erhåller förmånlig, bekväm plats att tillse bättre ungerska hem. Svar med fotografi till »Framtid», Kjöbmageradens posthus, Köpenhamn p. r.

PLATSSÖKANDE

En äldre lärarinna, mycket van att undervisa flickor t. 5 o. 6 kl. och gossar t. 3 o. 4, önskar i höst plats i familj eller där en mindre priv. elem-skola kunde bildas. Svar till »Plikt-trogen 1905», Iduns exp., Stockholm.

Ung flicka, som genomgått småskoleseminarium, önskar plats i familj att undervisa mindre barn. Svar emotes tacksamt un ler adress »Lisa», Iduns exp.

Undervisningsvan lärarinna, som genomgått 8-kl. läroverk och Nya Lär. Sem. i Stockholm samt idkat språkstudier i Tyskland, söker plats. Svar till »Höstterminen», Karlskrona p. r.

Lärarinna vid samskola önskar sysselsättning under ferierna. Talar tyska. Bästa referenser. Svar till »Juli», Karlskrona p. r.

Förutvarande lärarinna med praktisk kunskap i skötandet af hushåll önskar förestå ett hem, där barn finnas, eller ett skolhushåll. Goda rek. Svar till »A-e», Upsala p. r.

Van lärarinna, som genomgått elementarläro- och småskolesem. söker plats. Musikalisk. Norra Inack-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm.

En ung musikalisk flicka, som genomgått seminarium, önskar plats som lärarinna i familj. De bästa betyg kunna företes. Sv. t. »S. S.», Helsingborg.

En anspråkslös flicka med höga betyg fr. 8-kl. lärover. önskar plats som lärarinna i aktad familj. Svar till »17 år», Eskilstuna p. r.

Informatorplats marmånaderna af nittonårs student. Svar genast till »Real», Örebro p. r.

Informatorsplats
 under sommaren sökes af R. 7: 2-are mot fritt vivre. Svar fortast möjligt till »Informator B-n», p. r. Landskrona.

Informator.

Fil. kand. (språkman) söker kondition för sommaren. Svar till »A. M. L.» Sv. Telegrambyrån, Malmö.

Plats

som informator önskas under sommar-månaderna af realstud. Svar motsets tacksamt und. adr. »Student 03» Linderöd.

Guvernant, van och skicklig i att undervisa i vanl. skolämnen, språk och musik önskar i höst anställn. helst i eller nära Sthlm. Utm. betyg. Anspråk 400 kr. Svar till »400», Iduns exp.

Ung engelska, pianist
 med 5 års utbildning i Tyskland, talar flytande engelska, tyska och franska. söker till hösten anställning i familj eller musikinstitut i Stockholm. Svar till »M. M.», 155 Adelaide Road, London N. W. Referens: Fru B. Legrand, Skälby, Kalmar.

Kvinnlig Gymnast

önskas första juli på herregård, helst som kan tala tyska. Löneanspråk och fotografi torde sändas märkt »Gymnast landet», adr. Sv. Telegramb. Annonafd., Stockholm.